

C:\Users\Plazma\Desktop\302\Plavba salupy Dazzler.PDB

PDB Name: Plavba salupy Dazzler
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 30.4.2002
Modification Date: 30.4.2002
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Jack London

Plavba šalupy Dazzler

1. kapitola

Brat a sestra

Utekali po žiariacom piesku sprevádzaní dunivým rachotom vln, a keď dobehli k ceste, vyskočili na bicykle a ešte rýchlejšie uháňali po zelených cestách parku. Boli traja, traja chlapci v svetlých svetroch, ktorí trielili po pruhu vyhradenom pre bicyklistov až nebezpečne veľkou rýchlosťou, tak ako to robievajú chlapci v svetlých svetroch. Možno aj prekročili povolenú rýchlosť. Aspoň tak si to myslel strážca parku na koni, ale nebol si tým istý, preto sa uspokojil napomenutím, keď sa prehnali popri ňom. Na jeho výstrahu ihneď reagovali, no za nasledujúcou zákrutou na to vzápätí zabudli, čo je tiež jednou z vlastností chlapcov v svetlých svetroch.

Preleteli cez vchod parku Zlatej brány, zabočili k San Franciscu a po klesajúcich svahoch uháňali takou rýchlosťou, až sa chodci obracali a znepokojene ich pozorovali. Po uliciach mesta leteli svetlé svetre, zatáčajúce a vyhybajúce sa stúpaniu po strmých úbočiach, a keď sa stúpaniu nedalo vyhnúť, začali sa priam akrobatické preteky o to, kto bude prvý hore.

Chlapca, ktorý mával najväčšie tempo a viedol a ktorý tieto preteky vymyslel, volali jeho priatelia Joe. Hra sa nazývala nasledujte vodcu, a Joe ako najveselší a najodvážnejší chlapec v partii ju viedol. No keď sa dostali do štvrte Western Addition, medzi veľké a prepychové domy, už sa nesmiel tak hlasno a často, a mimovoľne zaostával. Na rohu ulíc Laguna a Vallejo jeho priatelia odbočili doprava.

"Maj sa, Fred," zavolať Joe, stáčajúc bicykel doľava. "Maj sa, Charley."

"Uvidíme sa večer!" odpovedali mu.

"Nie... nemôžem prísť," odvetil.

"Ale ba, len príd'," naliehali.

"Musím sa bifliť. Majte sa!"

Keď osamel, tvár mu zväžnela a do očí sa mu vkradol akýsi nepokoj. Odhodlane si začal písať, ale písanie ustávalo, až prešlo do tichého a veľmi tlmeného zvuku, ktorý zanikol úplne, keď vystúpil po príjazdovej ceste k veľkému dvojposchodovému domu.

"Ach, Joe!"

Váhavo zastal pred dverami do knižnice. Bola tam Bessie, ktorá, ako vedel, usilovne pracovala na svojich úlohách. Bola s nimi už určite takmer hotová, pretože ich končila vždy pred večerou, a do večere chýbalo iba niekoľko minút. Čo sa týka jeho úloh, ešte sa ich ani nedotkol. Myšlienka na ne ho nazlostila. Bolo dosť zlé mať sestru - navyše o dva roky mladšiu - v tej istej triede, ale to, že v škole stále dosahovala lepšie výsledky než on, bolo jednoducho neznesiteľné. Niežeby bol hlúpy. Nikto nevedel lepšie ako on, že nie je hlúpy. No akosi - sám si to nedokázal celkom dobre vysvetliť - myšlienkami bol vždy kdesi inde a na vyučovanie sa zvyčajne nepripravil.

"Joe... prosím ťa, pod' sem." Tentoraz v jej hlase zaznel nepatrný žalostný tón.

"Čo je?" spýtal sa a prudkým pohybom odhrnul záves na dverách.

Povedal to nevrlo, čo v nasledujúcom okamihu trochu oľutoval, keď uvidel útle dievčatko, ktoré naňho pozeralo smutnými očami spoza stola zavaleného knihami. S ceruzkou a blokom v rukách sedela schúlená v pohodlnom kresle, ktoré bolo také veľké, že vyzerala ešte drobnejšia a krehkejšia, ako v skutočnosti bola.

"Čo je, Sis?" spýtal sa vládnejšie a pristúpil k nej.

Chytila ho za ruku, pritlačila si ju k tvári, a ako tak stál vedľa nej, pritúlila sa k nemu.

"Čo sa stalo, Joe?" spýtala sa nežne. "Neprezradíš mi to?"

Joe mlčky stál. Videlo sa mu smiešne, že by sa mal so svojimi ťažkosťami zveriť malej sestre, aj keď v škole mala lepšie známky ako on. A malá sestra sa mu zdala smiešna, vypytujúc sa ho na jeho problémy. 'Aké má nežné líčko!' pomyslel si, keď si jemne pritlačila tvár k jeho ruke. Keby sa len od nej mohol odtrhnúť - celé to pôsobilo tak hlúpo! Tým by však mohol zraniť jej city, a z vlastnej skúsenosti vedel, že dievčatá sú ľahko zraniteľné.

Roztvorila mu prsty a pobožkala mu dlaň. Pripadalo mu to ako lístok padajúci z ruže; bol to jej spôsob, ktorým vytrvalo žiadala odpoveď na svoju otázku.

"Nič sa nestalo," odpovedal rozhodne. A potom, úplne nesúvislo, vyhrkol: "Otec!"

Jeho starosti sa teraz odrazili v jej očiach. "Ale veď otec je taký dobrý a láskavý, Joe," začala. "Prečo sa mu nepokúsiš urobiť radosť? Nežiada od teba veľa a je to len pre tvoje dobro. Nie si predsa taký hlúpy ako niektorí chlapi. Keby si sa len trochu učil..."

"A sme doma! Kázeň!" vybuchol a hrubo si vytrhol ruku. "Ešte aj ty mi začínaš robiť kázeň. Možno najbližšie to budú kuchárka a ošetrovatel' koní."

Strčil si ruky do vreciek a v predstavách sa mu vynorila neradostná a bezútešná budúcnosť, plná nekonečných kázni a bezpočetných kazateľov.

"Preto si ma volala?" opýtal sa a zvrtol sa na odchod.

Opäť ho chytila za ruku. "Nie, nie preto; len si vyzeral tak ustarostene, že som si myslela... ja..." Hlas sa jej zlomil a začala znova. "Chcela som ti povedať, že na budúcu sobotu sa chystáme na druhú stranu zálivu do Oaklandu na výlet do hôr."

"Kto ide?"

"Myrtle Hayesová..."

"Čože?! To rozmazané dievčisko?" skočil jej do reči.

"Nemyslím si, že je rozmaznaná," rozohnene odvetila Bessie. "Je to najmilšie dievča, aké poznám."

"Čo veľa neznamená, keď beriem do úvahy dievčatá, ktoré poznáš. Ale pokračuj. Kto sú tí druhí?"

"Z dievčat sú to Pearl Saytherová, jej setra Alice, Jessie Hilbornová, Saddle Frenchová a Edna Crothersová."

Joe pohľadovo odľúkol. "A ktorí chlapi?"

"Maurice a Felix Clementovci, Dick Schofield, Burt Layton a..."

"To stačí. Všetci sú to nemastné-neslané chlapčiská."

"Chcela... chcela som pozvať aj teba, Freda a Charleyho," povedala roztraseným hlasom. "Preto som ťa sem zavolať... pozvať vás, aby ste šli s nami."

"A čo tam budete robiť?" spýtal sa.

"Len tak chodiť, zbierať poľné kvety - všade tam teraz kvitne mak -, na nejakom peknom mieste si dáme desiatu a... a..."

"Pôjdeme domov," dokončil za ňu.

Bessie prikryla. Joe si opäť strčil ruky do vreciek a začal chodiť hore-dolu po miestnosti.

"Babská partia," vyhlásil stroho; "a babský program. To nie je nič pre mňa."

Bessie zovrela chvejúce sa pery, ale nemienila sa vzdať. "Čo by si teda radšej robil?" opýtala sa.

"Radšej by som zobral Freda a Charleyho a šli by sme niekam a robili niečo... no, hocičo."

Odmlčal sa a pozeral na ňu. Trpezlivo čakala, kým nebude pokračovať. Joe si uvedomoval, že slovami nie je schopný vyjadriť, čo cíti a čo chce, a zrazu naňho celou váhou doľahli všetky jeho ťažkosti a všeobecná nespokojnosť.

"Ach, tomu ty predsa nemôžeš rozumieť!" vybuchol. "Nemôžeš rozumieť. Si dievča. Páči sa ti byť škrobenou a upravenou, mať jednotku zo správania a skvelé výsledky v škole. Nezaujímá ťa nebezpečenstvo, dobrodružstvo a podobné veci, a nezaujímajú ťa chlapi, ktorí majú drsné spôsoby, žijú naplno a tak. Páčia sa ti dobrí chlapčekovia s bielymi goliermi, s goliermi vždy čistými a vlasmi vždy učesanými, ktorí cez prestávku zostávajú v triede a učiteľ ich chváli a ustavične im hovorí, ako sa dobre učia; slušní chlapčekovia, ktorí sa nikdy nebijú - ktorí sú priveľmi zaneprázdnení prechádzkami, zbieraním kvetov a desiatami s dievčatami, než aby sa púšťali do bitiek. Ach, dobre takých poznám - boja sa vlastného tieňa a nemajú viac odvahy ako ovce. Presne to sú - ovce. A keďže ja nie som ovca, viac nemám k tomu čo dodať. Nechcem ísť na váš výlet a ani nepôjdem."

Z Bessiiných hnedých očí vytryskli slzy a pery sa jej roztriasli. To ho neodôvodnene nazlostilo. Aký je z dievčat vlastne úžitok? Stále iba revú, do všetkého sa starajú a robia scény. Skutočne z nich nie je nijaký osoh.

"Človek nemôže nič povedať bez toho, aby si sa hneď nerozplakala," pokúsil sa ju Joe upokojiť. "Veď som tým nič nemyslel, Sis. Naozaj nie. Ja..."

Bezradne zmlkol a pozeral na ňu. Vzlykala a zároveň sa s chvením snažila vzdychy potlačiť, zatiaľ čo po lícach jej stekali veľké slzy.

"Ach, vy... vy dievčatá!" zvolal Joe a nahnevaný opustil miestnosť.

2. kapitola

Drakóntove reformy

O niekoľko minút neskôr šiel ešte stále nahnevaný Joe na večeru. Jedol mľčky, hoci otec, matka a Bessie medzi sebou živo debatovali. To je celá ona, zlostne uvažoval nad tanierom, chvíľu plače a vzápätí je samý chichot a smiech. To nebol jeho spôsob. Keby on mal vážnu príčinu na plač, určite by to trvalo niekoľko dní, kým by ho to prešlo. Dievčatá

sú pokrytci, s tým sa nedá nič robiť. Keď plačú, neprežívajú ani tisícinu z toho, čo hovoria. To aj hlupák musí pochopiť, že je to tak. Scény vyvolávajú len preto, lebo ich to baví. Robí im dobre, keď môžu trápiť ľudí, najmä chlapcov. Preto sa vždy do všetkého starajú.

Počas týchto mudrlantských úvah nezdvihol oči od taniera a plne sa venoval jedlu; pretože človek si to nemôže hasiť z Cliff House do Western Addition cez park a poriadne pritom nevyhladnúť.

Z času na čas sa otec naňho trochu znepokojene pozrel. Joe si tieto pohľady nevšimol, ale Bessie zaregistrovala všetky. Pán Bronson bol muž v stredných rokoch, mal pevnú, dobre vyvinutú postavu, ale nebol tlstý. Mal hranatú bradu a vráskavú tvár s prísnyimi črtami, hoci jeho oči vyžarovali vľúdnosť a vrásky okolo úst skôr svedčili o dobromyseľnosti než o prísnosti. Na zistenie podrobností medzi ním a Joeom nebolo potrebné hlbšie skúmanie. Obidvaja mali široké čelo a mohutnú čeľusť a oči napriek vekovému rozdielu mali úplne rovnaké.

"Ako sa ti darí, Joe?" spýtal sa napokon pán Bronson. Všetci dojedli a práve sa chystali vstať od stola.

"Ach, ani neviem," nedbanlivo odvetil Joe a nato dodal: "Zajtra máme skúšky. Takže to budem vedieť až potom."

"Kam ideš?" spýtala sa ho matka vo chvíli, keď sa pobral na odchod. Bola to krehká štíhla žena, po ktorej Bessie zdedila hnedé oči, ako aj jej jemné spôsoby.

"Do svojej izby," odpovedal Joe. "Učiť sa," dodal.

S láskou mu postrapatila vlasy, sklonila sa a pobozkala ho. Pán Bronson sa naňho uznanlivo usmial, Joe vyšiel z miestnosti a vybehol hore schodmi s predsavzatím, že sa na zajtrajšie skúšky poriadne pripraví.

Zamkol za sebou dvere a sadol si za písací stôl, na ktorom bolo všetko čo najpohodlnejšie usporiadané na učenie. Očami prebehol po učebniciach. Skúška z dejepisu bude zajtra prvá, preto začne ním. Otvoril knihu na mieste, kde bola zahnutá strana, a pustil sa do čítania:

Onedlho po Drakóntových reformách vypukla medzi Aténami a Megarou vojna o ostrov Salamis, na ktorý si obidve mestá robili nárok.

To bolo ľahké; ale čo boli tie Drakóntove reformy*? Musí si to vyhľadať. S istým záujmom začal listovať posledné strany, keď sa mimovoľne pozrel ponad knihu a na stoličke uvidel bejzbalovú masku a lapačku. Ten zápas minulú sobotu nemali prehrať, pomyslel si, a ani by ho neboli prehrali, keby nebol zlyhal Fred. Kiež by bol Fred chytil tie posledné loptičky. Bol schopný zaradom chytiť stovku ťažkých loptičiek, ale keď nastane kritický okamih, nechytí ani dažďovú kvapku. Joe by ho mal poslať preč z ihriska a na hlavnú čiaru postaviť Jonesa. Ibaže Jones sa ľahko rozčúli. Chytí každú loptičku bez ohľadu na najkritickejšie momenty v hre, ale nedá sa predvídať, čo s loptičkou urobí potom.

Vtom Joea až myklo, keď sa spamätal. Krásne sa venuje dejepisu! Uprel oči do knihy a začal čítať:

Onedlho po Drakóntových reformách...

Prečítal vetu trikrát a potom si uvedomil, že si nevyhľadal, čo to tie Drakóntove reformy sú.

Na dvere ktosi zaklopal. Joe s hlasným šuchotom obrátil niekoľko stránok, ale neohlásil sa.

Zaklopanie sa ozvalo znova a do uší mu doláhol Bessiin hlas:

"Joe, zlatko."

"Čo chceš?" spýtal sa. No kým stihla odpovedať, náhlivo dodal: "Vstup zakázaný. Mám prácu."

"Prišla som sa ťa opýtať, či ti môžem pomôcť," ospravedlňovala sa. "Ja som už hotová, a tak som si myslela..."

"Jasné, ty si hotová!" skríkol. "Ty si vždy hotová!"

Chytil si hlavu do rúk, aby ho nič neodpútavalo od knihy. No bejzbalová maska mu nedala pokoja. Čím väčšími sa pokúšal sústrediť na dejepis, tým zreteľnejšie v duchu videl masku na stoličke a všetky zápasy, v ktorých zohrala svoju úlohu.

Takto to teda nepôjde. Úmyselne položil knihu na stôl chrbtom hore a podošiel k stoličke. Prudkým pohybom šmaril masku aj lapačku pod posteľ, a to tak silno, že počul, ako sa maska odrazila od steny.

Onedlho po Drakóntových reformách vypukla medzi Aténami a Megarou vojna...

Maska sa odkotúľala od steny. Bol zvedavý, či sa odkotúľala tak ďaleko, že by ju mohol vidieť. Nie, nepozrie sa. Čo na tom záleží, či sa odkotúľala? Maska nebola dejepis. No aj tak bol zvedavý...

Nazrel ponad knihu a zbadal masku, ktorá sa naňho pozerala spod postele. To už bolo priveľa. Nemalo zmysel snažiť sa učiť, kým tu bola tá maska. Vstal, zdvihol ju, prešiel cez izbu ku skrini, hodil ju do nej a zamkol dvere. Chvalabohu, mal to za sebou! Teraz sa môže pustiť do učenia.

Opäť si sadol.

Onedlho po Drakóntových reformách vypukla medzi Aténami a Megarou vojna o ostrov Salamis, na ktorý si obidve mestá robili nárok.

Všetko to bolo jasné, len keby ešte mohol nájsť, čo sú to tie Drakóntove reformy. Izbu zaliala jemná žiara, a Joe si to náhle uvedomil. Čo ju len mohlo

* Drakón - aténsky politik, 621 pred n. l. dal spísať ústne tradované zvykové právo, o. i. zaviedol kruté (drakónske) tresty za priestupky voči súkromnému vlastníctvu

spôsobiť? Pozrel sa cez oblok. Dlhé lúče zapadajúceho slnka šikmo dopadali na nízko visiace masy letných oblakov a sfarbovali ich do teplej šarlátovej a ružovo-červenej farby; a od nich sa odrážalo mäkké červené žiarivé svetlo. Pohľad z

oblakov mu skĺzol dolu na záliv. Morský vánok odumieral spolu s dňom a neďaleko Fort Pointu do prístavu pomaly plával rybársky čln, poháňaný posledným ľahkým vánkom. O trochu ďalej remorkér ťahal na more trojsťážňový škuner, vypúšťajúc pritom špirálovitý stĺp dymu. Joeovi zabľúdili oči na breh Marin County. Líniu, kde sa stretávala pevnina s vodou, už pohltila tma a dlhé tieň sa plazili po svahoch smerom k Mount Tamalpaisu, ktorý sa ostro črtal na západnej oblohe.

Ach, keby tak on, Joe Bronson, mohol byť na palube toho rybárskeho člna a loviť ryby na širom mori! Alebo keby tak mohol byť na tom škuneri, ktorý by ho v západe slnka unášal do sveta! To bol ten pravý život - robiť niečo a byť niekým vo svete. Namiesto toho trčal v tesnej izbe a mučil si mozog o dávno mŕtvych ľuďoch, ktorí žili tisíce rokov pred ním. Nasilu sa odtrhol od obloka a rázne preniesol stoličku aj s učebnicou dejepisu do najvzdialenejšieho kúta izby, kde si sadol chrbtom k obloku.

O chvíľu nato, aspoň tak sa mu to zdalo, pristihol sa, že znova stojí pri okne a zasnene hľadá von. Nevedel pochopiť, ako sa tam ocitol. Posledné, čo sa mu vybavilo v pamäti, bol odsek na pravej strane knihy s názvom Drakóntove zákony a ústava. A potom zrejme ako námesačný prešiel k obloku. Rozmýšľal, ako dlho tam už stojí. Rybársky čln, ktorý videl pri Fort Pointe, teraz pomaly plával do meiggského prístaviska. To znamenalo, že uplynula takmer hodina. Slnko už dávno zapadlo; nad vodnou hladinou sa vznášal tmavý súmrak a nad hrebeňom Mount Tamalpaisu sa zjavili prvé nejasné hviezdy.

S povzdychom sa obrátil a práve sa chystal vrátiť do svojho kúta, keď mu k ušiam doľahlo dlhé prenikavé zahvizdnutie. Bol to Fred. Joe si opäť vzdychol. Hvízd sa ozval ešte raz. A vzápätí sa k nemu pridala ďalší. Čakali ho na rohu ulice - šťastní kamaráti!

Nuž čo, dnes večer ho neuvidia. Hvízdanie sa zlialo do dueta. Joe sa pomrivil na stoličke a znova si vzdychol. Nie, dnes večer ho neuvidia, zopakoval si v duchu a zároveň vstal. Na to, že by šiel za nimi, nemohol ani pomyslieť, keďže sa ešte nenaučil Drakóntove reformy. Zdalo sa, že tá istá sila, ktorá ho držala pri obloku, ho teraz vedie cez izbu k písaciemu stolu. Prinútila ho položiť dejepis na ostatné učebnice, a kým si to stihol uvedomiť, odomkol dvere a bol v predsieni. Otočil sa, že sa vráti, keď ho napadlo, že by na chvíľu mohol vyjsť von, potom sa vrátiť a opäť venovať učeniu.

Keď schádzal dolu schodišťom, zaumienil si, že sa naozaj veľmi rýchlo vráti. Zostupoval čoraz rýchlejšie, až napokon bral tri schody naraz. Narazil si na hlavu čiapku a vybehol bočným vchodom; prv než dosiahol roh ulice, dávno zabudol na Drakóntove reformy aj na samého Drakónta a zajtrajšie skúšky boli v rovnako ďalej budúcnosti.

3. kapitola

Ryšavec, Hnedák a Červenák

"Čo sa deje?" spýtal sa Joe, keď dobehol k Fredovi a Charleymu.

"Ideme púšťať šarkany," odvetil Charley. "Poď už. Dokedy máme na teba vyčkávať?"

Všetci traja vykročili po ulici na vrchol kopca, odkiaľ mali výhľad na Union Street, ktorá sa ťahala hlboko dolu, takmer priamo pod ich nohami. To miesto volali Peklo a bolo to výstižné pomenovanie. Sami seba nazývali Vřškovania a zostup do Pekla považovali za veľké dobrodružstvo.

Odborné púšťanie šarkanov patrilo k najobľúbenejším zábavam týchto troch navzájom si blízkych Vřškovanov a nebolo pre nich nič nezvyčajným vypustiť šiestich či ôsmich šarkanov do výšky poldruha kilometra, v ktorej prenikali až do oblakov. Neraz sa stávalo, že si museli doplniť zásoby šarkanov, keď došlo k nehode a pretrhol sa im špagát, alebo keď klesajúci šarkan strhol ostatné, či keď náhle prestal fúkať vietor a šarkany spadli do Pekla, odkiaľ sa už nedali získať späť. Na príčinu bola mládež z Pekla, ktorá tvorila pirátsku a lupičskú kastu so svojskými názormi na majetok a vlastnícke práva.

Vždy na druhý deň po tom, ako sa stala nehoda šarkanovi niektorého z Vřškovanov, sa na oblohe zjavil ten istý šarkan, ktorého špagát smeroval do Pekla k dúpätom ich obyvateľov. Tak sa stalo, že obyvatelia Pekla, ktorí boli chudobní a nemohli si dovoliť odborné púšťanie šarkanov, prejavili v tejto oblasti veľkú zručnosť, keď s tým začali ich susedia Vřškovanania.

Bol tu ešte jeden starý námorník, ktorý ťažil zo zábavy Vřškovanov; pretože sa vyznal v lodných plachtách a vzdušných prúdoch, a navyše mal šikovné ruky a bol vynachádzavý, robil najlepšie lietajúce šarkany, aké sa dali zohnať. Býval v polorozpadnutej chatrči pri vode, odkiaľ mohol svojím slabým zrakom stále sledovať príliv a odliv, lode, ktoré plávali na more alebo sa vracali, a kde sa z pamäti vynárali spomienky na dávne dni, keď aj on vychádzal na lodi na šire more.

K jeho chatrči sa dalo dostať len cez Peklo a práve tadiaľ sa traja chlapci vybrali. Cez deň si často chodievali po šarkany, ale toto bola ich prvá výprava po zotmení, čo považovali - a skutočne to aj bolo - za nebezpečné dobrodružstvo.

Jednoducho povedané, Peklo bola stlačená a úzka štvrt' chudobných, kde sa v zmätku tiesnili a miešali ľudia mnohých národností, ktorí tu v nesmiernej nečistote a zanedbanosti žili, ako sa len najlepšie dalo. Keď sa chlapci vypravili k námorníkovej chatrči, bol ešte skorý večer a cesta prešla bez nehody, hoci niekoľko chlapcov z Pekla na nich divožsky zazeralo a občas za nimi zakričalo posmešnú poznámku.

Námorník robieval šarkany, ktoré nielenže skvele lietali, ale dali sa aj poskladať a veľmi pohodlne nieť. Každý

chlapec si ich zopár kúpil, balíček s nimi vložil pod pazuchu a všetci traja sa pobrali na spiatočnú cestu.

"Majte sa na pozore pred tunajšími chlapčiskami," upozornil ich výrobca šarkanov. "Po zotmení sa vždy potílkajú po okolí."

"Nebojíme sa," ubezpečil ho Charley, "a sa vieme o seba postarať."

Chlapci, ktorí boli zvyknutí na široké a tiché ulice na Vřšku, vydesila a ohromila životom kypiacia preľudnená štvrť. Vyzeralo to, akoby sa ocitli v husto zarastenom obrovskom pralese, cez ktorý si s námahou kliesnili cestu. V spleti úzkych uličiek sa držali tesne vedľa seba, akoby ich to mohlo ochrániť, pričom si uvedomovali nezvyčajnosť všetkého, aj to, aké im je to cudzie.

Chodník bol plný väčších či menších detí, ktoré sa im tmolili popod nohy. Neupravené prostovlasé ženy trkotali vo dverách alebo ich mňali v obidvoch smeroch, nesúc si svoj skromný nákup. Všade bolo cítiť zápach rozkladajúceho sa ovocia a rýb, všetko bolo nasiaknuté smradom hniloby a zatuchnutosti. Okolo plávavého prechádzali vysokí mohutní chlapi a opatrne si kliesnili cestu otrhané dievčatká s džbánmi speneného piva. Zovšadiaľ sa ozývala vrava a zmes cudzích jazykov a nárečí, prenikavé výkriky, hádky a potýčky - to v Pekle, v tomto skutočnom ľudskom úli, pulzoval jej hlučný, nikdy nemenný život.

"Tfuj! Budem rád, keď sa stadeto dostaneme," poznamenal Fred.

Povedal to pošepky a Joe s Charleym mu neveselo prikývli na súhlas. Nebolo im do reči a predierali sa cez dav tak rýchlo, ako sa len dalo, pričom mali tie isté pocity ako cestovatelia v nebezpečnej a nepriateľskej džungli.

A Peklo bolo skutočne nebezpečným a nepriateľským miestom. Jej obyvatel'ov akoby dráždila prítomnosť týchto votrelcov z Vřška. Malé ušpinené decká na nich hrubo pokrikovali, keď prechádzali popri nich, predstierajúc, aké sú odvážne, no boli pripravené ujsť pri prvom náznaku útoku. Ďalší usmrkanci utvorili hlučný zástup chlapcom v pätách, a čím viac ich bolo, tým boli smelší.

"Nevšímajte si ich," upozornil Joe. "Tvárte sa akoby nič a choďte stále dopredu. O chvíľu sme odtiaľto vonku."

"Nie, už sme v tom," tlmeným hlasom povedal Fred. "Pozrite sa tamto!"

Na rohu, ku ktorému sa približovali, stáli štyria či piati chlapci v ich veku. Dopadalo na nich svetlo pouličnej lampy, v ktorom sa vynímal najmä chlapec s jasnočervenými vlasmi. Nemohol to byť nikto iný než Ryšavec Simpson, obávaný vodca bandy. Čo si pamätali, dvakrát vtrhol so svojou bandou na Vřšok a vniesol paniku a hrôzu do radov mladých Vřškovanov, ktorí sa bezhlavo rozpáchli do svojich domov, a ich rodičia vzápätí telefonicky zalarmovali políciu.

Pri pohľade na skupinku na rohu sa hŕf za tromi chlapcami, vycítiač nebezpečenstvo, ihneď roztratil. To v chlapcoch vyvolalo ešte väčší pocit úzkosti, hoci smelo pokračovali v ceste.

Červenovlasý chlapec sa odpojil od skupiny, vykročil pred nich a zastal im cestu. Pokúsili sa ho obísť, ale vystrel ruku.

"Čo tu chcete?" zavrčal. "Prečo netrčíte tam, kde patríte?"

"Práve ideme domov," mierne odvetil Fred.

Ryšavec pozrel na Joea. "Čo to máš pod pazuchou?" spýtal sa.

Joe sa ovládol a nevenoval mu nijakú pozornosť. "Poďme," povedal Fredovi a Charleymu a zároveň chcel odtlačiť vodcu bandy.

No Ryšavec Simpson ho prudkým úderom uderil do tváre a rovnako prudko mu spod pazuchy vytrhol balíček so šarkanmi.

Joe od zúrivosti čosi nezrozumiteľne vykrikoval, všetku obozretnosť hodil za chrbát a vrhol sa na útočníka.

Vodcu bandy to očividne prekvapilo, lebo rozhodne neočakával, že by si ho niekto mohol dovoliť napadnúť na jeho vlastnom území. Ustúpil dozadu, stále pevne zvierajúc šarkany, a uvažoval, či sa má pustiť do bitky, alebo nechať si korisť.

Rozhodol sa radšej pre korisť, zvrtol sa a rýchlo sa rozbehol po úzkej bočnej uličke do spleti ulíc a uličiek. Joe si uvedomoval, že sa vrhá do divočiny nepriateľského územia, ale zmysel pre vlastníctvo a hrdosť boli urazené, a tak sa bez zaváhania pustil do prenasledovania.

Fred a Charley ho nasledovali, hoci Joe bol už ďaleko vpredu, a za nimi utekali ostatní traja členovia bandy, ktorí počas behu hvízdali, čo bol nepochybne zvolávací signál pre ďalších členov. Počas naháňačky sa na odpoveď z rozličných smerov začalo ozývať hvízdanie a onedlho množstvo tmavých postáv uháňalo v pätách Fredovi a Charleymu, ktorí napli každý sval, aby nestratili z dohľadu rýchlonohého Joea.

Ryšavec Simpson vtrielil na nezastavaný pozemok a zamieril k 'priesmyku', ako tunajší chlapci nazývali pripravený priechod cez ploty a cez strechy kôlní a domkov, popri tmavých výmoľoch a cez temné kúty, kde prenasledovateľ, ktorý sa tu nevyznal, musel byť ostrážitý, a kde bolo viac ako pravdepodobné, že čoskoro stratí stopu.

Joe však dostihol Ryšavca prv, ako sa mu stihol stratiť, a obaja sa v pevnom zovretí hodnú chvíľu váľali v blate. Keď k nim dobehli Fred s Charleym a zvyšok bandy, už stáli na nohách a upreto na seba pozerali.

"Čo tu chceš, há?" hrozivo sa spýtal červenovlasý vodca. "Čo chceš? To by som chcel vedieť."

"Svoje šarkany," odpovedal Joe.

Simpsonovi po tejto odpovedi zaiskrili oči. Ak niečo potreboval, boli to práve šarkany.

"Tak si ich budeš musieť vybojovať," vyhlásil.

"Prečo by som si ich musel vybojovať?" rozhorčene sa spýtal Joe. "Sú predsa moje." To však len dokazovalo, ako zle pozná predstavy obyvateľ'ov Pekla o majetku a vlastníckych právach.

"Prečo by som si ich musel vybojovať?" zopakoval Joe.

"Lebo to hovorím ja," odvetil Simpson.. "A čo ja poviem, to platí. Jasné?"

No Joeovi to jasné nebolo. Nechápal, prečo by slová Ryšavca Simpsona mali byť v San Franciscu či v hoci ktorej jeho časti považované za zákon. Dotklo sa to jeho zmyslu pre česť a spravodlivosť a krv sa v ňom vzbúrila.

"Už aj mi tie šarkany vráť," povedal výhražne a vystrel po ne ruku.

Simpson však uhol. "Vieš, kto som?" opýtal sa. "Som Ryšavec Simpson a nikomu nedovolím, aby sa so mnou takto rozprával."

"Radšej ho nechaj na pokoji," zašepkal Charley Joeovi do ucha. "Tých pár šarkanov za to nestojí. Nechaj ho na pokoji a vypadnime stádo."

"Sú to moje šarkany," neoblomne trval na svojom Joe. "Sú moje a budú moje."

"S toľkými sa nemôžeš biť," zamiešal sa do reči Fred. "Aj keď ho porazíš, ostatní sa na teba vrhnú."

Banda zaregistrovala tichú výmenu názorov, ktorú mylne považovala za Joeovo váhanie, a znova začala vydávať zvuky pripomínajúce vlčie zavíjanie.

"Bojí sa! Bojí sa!" posmievali sa a škodoradostne vykrikovali mladí výtržníci. "Je to pánča! Čo by mu povedala mamička, keby si zamazal svoju peknú čistučkú košeľu?"

"Zavrite si papule!" panovačne sa na nich osopil ich vodca a hluk poslušne zmĺkol.

"Vrátiš mi tie šarkany?" netrpelivo sa spýtal Joe a rázne vykročil dopredu.

"Budeš o ne bojovať?" opätovne ho vyzval Simpson.

"Hej," odvetil Joe

"Bojovať! Bojovať!" znova zahučala banda.

"A ja dozriem na to, aby to bol zápas podľa pravidiel," ozval sa hlboký mužský hlas.

Všetky oči sa vzápätí upreli na muža, ktorý sa tak nebadane priblížil a vyriekol túto vetu. V jasnom svetle elektrickej lampy, ktoré na nich dopadalo z rohu ulice, videli, že je to vysoký svalnatý chlap v robotníckom oblečení. Na nohách mal baganče, montérkové nohavice mal opásané úzkym čiernym remeňom a na hlave nasadenú čiernu umastenú čiapku. Tvár mu pokrýval uhoľný prach a modrá košeľa z hrubého plátna, pri krku rozopnutá, odhaľovala široké hrdlo a mohutnú hrud'

"A vy ste kto?" vyštekol Simpson, ktorého tento zásah nazlostil.

"Do toho ťa nič," odsekol neznámy. "Ale keď ti to spraví radosť, som kuričom na čínskych parníkoch, a ako som povedal, dozriem na to, aby to bol zápas podľa pravidiel. To je moja vec. Tvojou vecou je bojovať podľa pravidiel. Takže už začnite, a nepripravujte sa celú noc."

Príchod kuriča troch chlapcov potešil, čo sa nedalo povedať o Simpsonovi a jeho prívržencoch. Niekoľko minút sa spolu radili, potom Simpson dal balíček so šarkanmi jednému z členov bandy a vykročil dopredu.

"Tak poď," vyzval Joe a vyzliekol si kabát.

Joe podal svoj Fredovi a prikočil k Ryšavcovi. So zdvihnutými päťami sa postavili voči sebe. Takmer v tom istom okamihu zasadil Simpson Joeovi tvrdý úder a vzápätí sa svižne vyhol jeho úderu. Joe náhle pocítil úctu k obratnosti svojho súpera, ale to akurát len znásobilo všetku jeho húževnatosť a priviedlo k pevnému presvedčeniu, že musí zvíťaziť.

Simpsonovi prívrženci, ktorým kuričova prítomnosť naháňala značný strach, sa obmedzovali len na povzbudzovanie Ryšavca a posmievanie Joeovi. Obidvaja chlapci krúžili okolo seba, útočili, predstierali výpady, zaujímali obranné postavenia a raz jeden, raz druhý utŕžil riadny úder. Ich držanie tela sa nápadne odlišovalo. Joe stál pevne a rovno, s doširoka rozkročenými nohami a vzpriamenou hlavou, zatiaľ čo Simpson sa hrbil, až sa mu hlava takmer strácala medzi plecami, a celý čas sa ustavične pohyboval, vrhal sa dopredu, vyskakoval a útočil rôznymi spôsobmi, ktoré Joe doteraz vôbec nepoznal.

Po štvrt'hodine boli obidvaja poriadne vyčerpaní, ale Joe bol na tom predsa len oveľa lepšie. Na vodcovi bandy, ktorý bol celý zadychčaný a lapal dych, sa prejavil nezdravý spôsob života, fajčenie a zlá strava. Hoci zo začiatku (a to iba vďaka väčšej skúsenosti) Joea nemilosrdne ťkol, teraz bol slabý a jeho úderom chýbala sila. S rastúcou zúfalosťou si zvolil postup boja, ktorý síce nebol nečestný, ale rozhodne opovrhnutiahodný: taktizoval, priskakoval, rýchlo udieral, potom sa skláňal a padal Joeovi k nohám. Kým ležal na zemi, Joe ho nemohol udrieť, a tak len ustúpil o krok dozadu, a keď Simpson opäť vstal, celá situácia sa zopakovala.

Joea to však už prestalo baviť, a preto sa naňho prichystal. Načasoval si úder na chvíľu, keď Simpson zaútočí, a zasadil mu ho v okamihu, keď sa skláňal. Simpson spadol, ale spadol na bok, čo bol následok úderu päťou, ktorým ho Joe zasiahol do hlavy. Prikotúlal sa k jeho nohám, kde zostal ležať, pričom kričal a lapal po dychu. Jeho prívrženci naňho volali, aby vstal a skúsil to ešte raz či dva razy, ale Simpson bol priveľmi vysilený a vyvedený z miery.

"Vzdávam sa," povedal. "Som porazený."

Banda, otrasená porážkou svojho vodcu, stíchla.

Joe vykročil dopredu.

"Daj sem tie šarkany," povedal chlapcovi, ktorý ich držal.

"To teda nie," ozval sa jeden z členov bandy a vtlačil sa medzi Joea a jeho majetok. Vlasy mal tiež jasnočervené. "Keď ich chceš dostať, musíš poraziť aj mňa."

"Neviem prečo," ostro odvetil Joe. "Zápasil som, vyhral som a tým sa to končí."

"Ani by som nepovedal," vyhlásil chlapec. "Som Hnedák Simpson. Ryšavec je môj brat. Je ti to jasné?"

A tak sa Joe dozvedel o ďalšej obyčaji obyvateľov Pekla, o ktorých nič nevedel.

"Dobre," súhlasil. Doteraz ho nikdy nič tak bojovne nenaladilo ako táto nespravodlivosť. "Tak poď."

Hnedák Simpson, o rok mladší od svojho brata, sa prejavil ako mimoriadne nečestný súper, a dobromyseľný kurič bol nútený niekoľkokrát zasiahnuť, kým druhý Simpson neležal na zemi a nepriznal si porážku.

Joe tentoraz siahol po svojich šarkanoch bez najmenej pochybnosti o tom, že ich získa späť. No vtom sa medzi neho a jeho majetok postavil ďalší chlapec. Podľa jeho výrazne jasnočervených vlasov, ktoré sa mu ježili na hlave, sa Joe ihneď dovätípil, že je to ďalší z klanu Simpsonovcov. Bol mladším vydaním svojich bratov, ibaže bol trochu útlejší, s tvárou posiatou množstvom pieh, ktoré sa v elektrickom osvetlení zreteľne vynímali.

"Tie šarkany dostaneš len vtedy, keď dostaneš mňa," vyzval Joea slabým piskľavým hlasom. "Som Červenák Simpson a naša rodina nebude porazená, kým nebudem porazený ja."

Banda obdivne zahučala a Červenák, prichystaný na bitku, si vyzliekol potrhaný kabát.

"Priprav sa," povedal Joeovi.

Joe mal odreté hánky, z nosa mu tiekla krv, peru mal preťatú a napuchnutú a košeľu roztrhnutú od krku až po pás. Navyše bol unavený a ťažko sa mu dýchalo.

"Koľko vás, Simpsonovcov, ešte je?" spýtal sa. "Musím už ísť domov, a ak je vaša rodina ešte väčšia, bude to možno trvať celú noc."

"Som posledný a najlepší," odvetil Červenák. Keď ma dostaneš, dostaneš aj svoje šarkany. To si môžeš byť istý."

"Dobre," vzdychol Joe. "Tak pod'."

Najmladší z klanu nemal takú silu a skúsenosti ako jeho bratia, čo si v bitke vynahrádzoval rozličnými úskokmi, ktorým Joe čelil s veľkou námahou. Celý čas mal pocit, že tomuto malému tornádu musí podľahnúť, no zakaždým sa vzchopil a húževnato sa bil ďalej. V podvedomí si totiž uvedomoval, že bojuje pre princíp, tak ako pre princíp bojovali jeho predkovia; taktiež podľa neho bola v hre česť Vřška a on ako jeho predstaviteľ musí urobiť všetko, čo je v jeho silách.

A tak sa nevzdával a vytrvalo odrážal súperove prudké a nepretržité útoky, až napokon tento mladší a menej skúsený chlapec nevládal ďalej a zo zeme zaznelo jeho priznanie - prvý raz v živote Simpsonovcov -, že ich klan je porazený.

4. kapitola

Kto druhému jamu kope

No život v Pekle bol až priveľmi neistý, o čom sa traja Vřskovania rýchlo presvedčili. Joe si ani nestihol vziať späť svoje šarkany, keď sa pred jeho užasnutými očami odohralo nezvyčajné predstavenie - všetci jeho nepriatelia, a dokonca aj kurič, sa ozlomrkry pustili na útek. Tak ako sa pred Simpsonovou bandou rozprchlí decká, tak sa pred akousi ďalšou a takisto hrôzu naháňajúcou skupinou násilníkov rozprchla Simpsonova banda.

Joe začul zdesené výkriky utekajúcich: "Rybárska banda! Rybárska banda!" a bol by tiež utiekol pred týmto novým nebezpečenstvom, ibaže po poslednom zápase sotva lapal dych a okrem toho vedel, že by nemohol ujst', nech by mu hrozilo čokoľvek. Fred a Charley by boli radi vzali nohy na plecia, aby sa vyhli nebezpečenstvu, ktoré muselo byť veľmi veľké, keď vyľakalo aj obávanú Simpsonovu bandu a odvážneho kuriča, nemohli však opustiť svojho priateľa.

Tmavé postavy vtrhli na nezastavaný pozemok, časť obkolesila chlapcov, ďalší sa pustili za utekajúcimi. Výkriky plné strachu, ktoré sa o chvíľu začali ozývať, svedčili o tom, že zaostávajúcich chytili, a keď sa neskôr prenasledovatelia vrátili, priviedli so sebou smoliara Ryšavca, ktorý bol od zlosti celý bez seba a pod pazuchou stále tuho zvieral balíček so šarkanmi.

Joe si zvedavo prezrel novú bandu výtržníkov. Boli to mládenci vo veku asi od sedemnást' do dvadsaťštyri rokov so zjavnými črtami násilníkov. Niektorí mali také divé tváre, že pri pohľade na nich Joeovi prebehli po chrbte zimomriavky. Niekoľkí ho pevne chytili za ruky a Fred s Charleym sa ocitli v rovnakom postavení.

"Hej, ty, počúvaj," prehovoril jeden, z ktorého hlasu zaznela autorita vodcu, "musíme sa na toto tu pozrieť. Čo sa tu deje? Čo si mal za lubom, Ryšavec? Čo si tu robil?"

"Nič som nerobil," zaskučal Simpson.

"To ti tak uverím." Vodca obrátil Ryšavca tvárou k elektrickej lampe. "Kto ťa takto zmaľoval?" spýtal sa.

Ryšavec ukázal na Joea, ktorého ihneď vytiahli dopredu.

"Prečo ste sa pobili?"

"Pre šarkany - moje šarkany," vyhlásil Joe nebojácne. "Tento tu mi ich chcel zobrať. Má ich ešte pod pazuchou."

"Ale čo? Naozaj? Počúvaj, Ryšavec, na tomto území nestrpíme krádeže. Jasné? Tebe nikdy nič nepatrilo. Už aj vráť tie šarkany. A nech to viac neopakujem."

Vodca mu hrozivo zovrel ruku a Simpson, ktorému od zúrivosti vyhlkli slzy, odovzdal korisť.

"A ty čo držiš pod pazuchou?" náhle sa spýtal vodca Freda a zároveň mu vytrhol balíček. "Ďalšie šarkany, čo? No, to vyzerá na zablúdenú továreň na šarkany," poznamenal napokon, keď zobral balíček aj Charleymu. "Teraz by ma zaujímalo, čo spravíme s vami tromi," pokračoval sudcovským tónom.

"Za čo?" vybuchol Joe. "Za to, že nám ukradli naše šarkany?"

"Nie, za to vôbec nie," zdvorilo odvetil vodca, "ale za to, že sa tu po okolí potľkate so šarkanmi a vyvolávate zbytočné šarvátky. A to je hanba; tak veru - hanba."

V okamihu, keď sa Vřskovania ocitli v centre pozornosti, Ryšavec sa neočakávane vyvliekol z kabáta, prešmykol sa pomedzi svojich väzňov a cez pozemok sa rozbehol k 'priesmyku', ku ktorému mal namierené, keď ho

naháňal Joe. Dvaja či traja z bandy sa prešvihli cez plot a so značným lomozom ho začali prenasledovať. Z okolitých dvorov zaznel brechot a zavýjanie psov a na strechách kôlní a chatrčí zadupotali topánky. Potom sa ozval šplachot vody, ako keď sa na zem prevráti sud. O niekoľko minút nato sa vrátili namosúrení prenasledovatelia, celí premočení od záplavy vody, ktorú im uštedril prefikaný Ryšavec a ktorého vyzývavé posmešky sa teraz donášali zo strechy jedného z domov.

Táto príhoda vodcu bandy očividne vyviedla z rovnováhy a vo chvíli, keď sa zvrtol k Joeovi, Fredovi a Charleymu, z ulice doľahol dlhý a zvláštny hvizd - zrejme to bol varovný signál člena bandy, ktorý stál na hliadke. Ten sa v nasledujúcom okamihu prihnal k ostatným, ktorí sa práve dávali na ústup.

"Policajti!" zvolal.

Joe zdvihol zrak a uvidel dvoch približujúcich sa policajtov v helmách, ktorým na prsiach žiarili jasné hviezdy.

"Vypadnime stadeto," zašepkal Fredovi a Charleymu.

Banda už bola na úteku a z jednej strany zatarasila chlapcom únikovú cestu; z druhej strany sa blížili policajti. Preto sa rozbehli k 'priesmyku' Ryšavca Simpsona a policajti s hlasnými výzvami, aby zastali, uháňali za nimi.

No mladí majú svižné nohy, a keď sú navyše vyľakaní, táto svižnosť sa ešte znásobuje, a tak sa chlapci dostali za plot prví a voslep vbehli do bludiska zadných dvorov. Čoskoro zistili, že policajti sú rozvážni muži. Očividne to tu dobre poznali a stačilo im skončiť naháňačku pri prvom plote.

Svetlo pouličných lúčov sem už nezasahovalo a chlapci si s búšiacimi srdcami naslepo razili cestu tmou. Na jednom dvore, na ktorom sa všíli hromady debničiek a škatúl od ovocia, blúdili takmer štvrt hodinu. Bezmocne sa motali hore-dolu a snažili sa nájsť východ, ale bezpočetné kopy škatúl nemali konca. Z tejto spleti sa nakoniec dostali len cez strechu akejsi kôlne, no vzápätí sa ocitli na ďalšom dvore, preplnenom množstvom prázdnych kurínov.

O voľáčo ďalej natrafili na zariadenie Ryšavca Simpsona, pomocou ktorého sa vodou zbavil svojich prenasledovateľov. Bol to dômyselný vynález. Na mieste, kde úniková cesta viedla cez plot s chýbajúcou doskou, sa nachádzala dlhá latka, ktorá bola nastavená tak, že človek, ktorý sa tu nevyznal, musel do nej naraziť. Latka tvorila pružinu pasce. Stačilo sa jej len dotknúť, aby sa pohlol ťažký kameň, ktorým bol podopretý dokonale vyvážený sud, postavený navrchu. Keď sa kameň posunul, sud sa prevrátil a jeho obsah sa vylial na človeka dolu.

Chlapci preskúmali toto zariadenie a patrične ho ocenili. Našťastie pre nich bol sud prevrátený, inak by sa aj im ušla poriadna sprcha, pretože Joe, ktorý kráčal vpredu, narazil do latky.

"Zaujímalo by ma, či to je Simpsonov zadný dvor," poznamenal potichu.

"Určite," usúdil Fred, "alebo niektorého člena jeho bandy."

Charley ich varovne chytil za ramená.

"Pst! Čo to je?" zašepkal.

Všetci traja sa prikrčili. Neďaleko nich sa ktosi pohyboval. Potom začuli čľapot vody, ktorá akoby z kohútika tiekla do vedra. O chvíľu nato sa ozval zreteľný zvuk blížiacich sa krokov. Chlapci sa ešte väčšmi prikrčili a so zatajeným dychom čakali, čo sa stane.

Na dosah ruky popri nich prešla tmavá postava a postavila sa na debničku pri plote. Bol to Ryšavec, ktorý znova nastavoval pascu. Počuli ho, ako dal na miesto latku a kameň, potom ako postavil sud a nalial doň dve vedrá vody. Keď zišiel z debničky, aby priniesol ďalšiu vodu, Joe vyskočil, podrazil mu nohy a pritlačil ho k zemi.

"Ani nemukni," povedal. "Chcem, aby si ma vypočul."

"Ach, to si ty?" spamätal sa Simpson a v hlase mu zaznela taká úľava, že aj chlapci sa vzápätí upokojili. "Čo tu chceš?"

"Chceme sa odtiaľto dostať," odvetil Joe, "a to tou najkratšou cestou. Sme traja a ty si len sám..."

"Dobre, dobre," prerušil ho vodca bandy. "Hneď vás stadeto vyvediem. Nemám proti vám nič. Poďte za mnou, len nestúpte vedľa; o chvíľu budete vonku."

O niekoľko minút neskôr zoskočili z vysokého plota do tmavej uličky.

"Choďte tadeto, až kým sa nedostanete na ulicu," vysvetľoval im Simpson cestu.

"Keď miniete dva bloky, zabočte doprava, po ďalších dvoch zasa doprava a budete na Union Street. Majte sa."

Chlapci sa rozlúčili, a kým vyrazili dolu uličkou, dostali ešte radu:

"Keby ste si nabudúce zmysleli prísť, šarkany radšej nechajte doma."

5. kapitola

Opäť doma

Podľa pokynov Ryšavca Simpsona sa chlapci dostali na Union Street a potom bez akýchkoľvek problémov dorazili na Vršok. Zhora sa pozreli dolu do Pekla, odkiaľ k nim doliehal neprestajný neopísateľný šum, ktorý je taký typický pre preľudnené miesta.

"Kým budem žiť, viac tam nepôjdem," vyhlásil Fred s istou dávkou zlosti v hlase. "Ktovie, čo sa stalo s kuričom."

"Hlavne, že sme sa vrátili so zdravou kožou," filozoficky poznamenal Joe.

"No až tak lacno sme nevyviazli, najmä ty nie," zasmial sa Charley.

"Hej," odvetil Joe. "A doma ma navyše čakajú ďalšie ťažkosti. Dobrú noc, chalani."

Podľa jeho očakávania dvere na bočnej verande boli zamknuté, preto obišiel dom a ako zlodziej sa vkradol cez oblok do jedálne. Keď prešiel cez širokú predsieň a potichu zamieril ku schodišťu, z knižnice vyšiel otec. Prekvapenie

bolo obojstranné a obidvaja užasnuti zastali.

Joe sa len-len že nezmocnil záchvat hysterického smiechu, pretože si dobre uvedomoval, ako musí vyzeráť. V skutočnosti však vyzeral oveľa horšie, než si predstavoval. Pred pánom Bronsonom stál chlapec s ušpinenou čiapkou a špinavým kabátom, s tvárou poznamenanou stopami zápasu, so silne opuchnutým nosom, poraneným obočím, preťatou a napuchnutou perou, poškrábanym lícom, ešte stále krvácajúcimi hánkami a košeľou roztrhnutou od krku až po pás.

"Čo to má znamenať, chlapče?" zmohol sa napokon na slovo pán Bronson.

Joe len stál a nebol schopný odpovedať. Veď ako sa dalo jednou vetou povedať, čo všetko sa v ten večer prihodilo a prečo je taký doškriabaný a dotrhávaný?

"Čo nemáš jazyk?" spýtal sa trochu netrzeplivo pán Bronson.

"Bol... bol som..."

"Len pokračuj," povzbudil ho otec.

"Bol som... no, bol som tam dolu v Pekle," dostal zo seba Joe.

"Skutočne vyzeráš, akoby si vyliezol z pekla." Hlas pána Bronsona znel prísne, hoci mu v tomto prípade robilo ťažkosť potlačiť smiech. "Predpokladám," pokračoval, "že nehovíš o mieste pre večných zatratencov, ale máš na mysli istú časť San Franciscu. Nemýlim sa?"

Joe hodil rukou k Union Street a povedal: "Je to tam dolu, otec."

"A kto to tak pomenoval?"

"Ja," odvetil Joe hlasom, akoby sa priznával k nejakému zločinu.

"To je nepochybne veľmi priliehavé pomenovanie, ktoré vyvoláva rozličné predstavy. Výstižnejšie by sa naozaj ťažko našlo. V škole ti určite ide dobre angličtina."

To Joea ktovieako nepovzbudilo, pretože angličtina bola jediným predmetom, za ktorý sa nemusel hanbiť.

A kým takto stál ako stelesnenie utrpenia a hanby, pán Bronson sa v duchu preniesol do svojich chlapčenských rokov a pozrel naňho s pochopením, ktorému by Joe sotva mohol uveriť.

"Teraz však nepotrebuješ ponaučenia, ale kúpeľ, náplast, hrabovú masť a studený obklad," povedal pán Bronson, "a potom do postele. Potrebuješ sa poriadne vyspať; ráno ťa bude všetko bolieť a ledva sa pohneš, o tom ťa môžem ubezpečiť."

Keď si Joe naťahoval na seba paplón, hodiny odbily jednu; ďalšia vec, ktorú si najbližšie uvedomil, bolo tiché, neprestajné klopanie, ktoré akoby trvalo veky, až kým sa to viac nedalo zniesť - otvoril oči a posadil sa.

Cez okno prenikalo jasné svetlo slnečného dňa. Výstrel ruky a chcel zívnuť; no vtom mu svalmi prešľahla ostrá bolesť a ruky mu klesli rýchlejšie, ako sa zdvihli. Zarazene na ne hľadel, až kým sa mu v pamäti náhle nevynorili včerajšie udalosti. Zastonal.

Klopanie neprestávalo a Joe zakričal: "Áno, počujem. Koľko je hodín?"

"Osem," doľahol k nemu spoza dverí Bessiin hlas. "Je už osem hodín, a keď nechceš prísť neskoro do školy, musíš sa poponáhľať."

"Preboha!" Chvatne vyskočil z postele, zastonal od bolesti, ktorá mu prebehla stuhnutými svalmi, a pomaly a opatrne sa zosunul na stoličku. "Prečo si ma nezobudila skôr?" zašomral.

"Otec povedal, aby sme ťa nechali spať."

Joe opäť zastonal, ale tentoraz trochu inak. Potom mu zrak padol na učebnicu dejepisu a znova zastonal, ale zasa inak.

"Dobre," zavolať. "Môžeš ísť. Hneď som dolu."

Dolu zišiel pomerne rýchlo; keby ho však bola Bessie videla schádzať po schodišti, bola by ju ohromila nápadná opatrnosť, s akou kráčal, a chvíľkami od bolesti zmraštená tvár. Keď teraz prišla za ním do jedálne a zbadala, ako vyzerá, prestrašene vykrikla a rozbehla sa k nemu.

"Čo ti je, Joe?" spýtala sa trasľavým hlasom. "Čo sa ti stalo?"

"Nič," zamľmal a pocukroval si kašu.

"Ale veď..." začala.

"Buď taká láskavá a daj mi pokoj," nedal jej dohovoriť. "Meškám a chcem sa naraňajkovať."

Práve v tom okamihu pani Bronsonová zachytila Bessiin pohľad, a ohúrená dievčina náhlivo opustila miestnosť.

Joe bol matke za to vďačný a bol jej vďačný aj za to, že sa zdržala akýchkoľvek poznámok o jeho výzore. Určite ju na to upozornil otec; o tom sa nedalo pochybovať. Vedel, že ho nechá na pokoji; inak by sa takto nikdy nesprávala.

Kým o tom premýšľal, rýchlo jedol raňajky, pričom s istými rozpakmi vnímal mamu, keď ho znepokojene obchádzala. Vždy bola nežná, no tentoraz, keď odchádzal do školy s knihami hojdajúcimi sa na remeni, si všimol, že ho pobozkala nezvyčajne nežne; a keď zahýbal za roh, tiež si všimol, že sa za ním díva cez oblok.

No oveľa väčšmi ho trápilo to, že každý pohyb mu robil ťažkosť a spôsoboval bolesť. Na každý krok musel vyvinúť značné úsilie a každý bol preňho utrpením - od odrazu slnečného svetla od cementového chodníka ho bolelo poranené oko, boleli ho všetky rany a ešte väčšmi ho boleli svaly a kĺby. Nikdy by si nebol pomyslel, že človek sa môže tak ťažko pohybovať. Každý jednotlivý sval v tele sa vzpíeral akémukoľvek pohybu. Prsty mal silno opuchnuté a zohnúť ich a narovnať boli hotové muky; ruky ho boleli od zápästí k lakťom. To je od toho množstva úderov, povedal si v duchu, ktoré utŕžil, keď si chránil tvár a telo. Uvažoval, či aj Ryšavec Simpson je v podobnom stave, a myšlienka na ich podobné trápenie v ňom vyvolala istú spriaznenosť s týmto obávaným mladým násilníkom.

Keď vošiel na školský dvor, rýchlo si uvedomil, že sa stal stredobodom pozornosti. Obklopil ho dav

chlapcov, ktorí naňho hľadali s posvätnou bázňou, a dokonca aj jeho spolužiaci a tí, s ktorými sa dobre poznal, naňho pozerali s istou úctou, akú predtým u nich nevidel.

6. kapitola

Deň skúšky

Bolo jasné, že Fred a Charley už stihli rozšíriť správu o ich výprave do Pekla, ako aj o bitke so Simpsonovou a Rybárskou bandou. Pociťoval značnú úľavu, keď o deviatej zazvonilo na vyučovanie, a sprevádzaný obdivnými pohľadmi všetkých chlapcov vošiel do školy. Aj dievčatá naňho vrhali bojazlivé a ustrašené pohľady - akoby pozerali na Daniela, ktorý vychádza z jamy levovej, pomyslel si Joe, alebo na Dávida po zápase s Goliášom. Toto uctievanie ako hrdinu v ňom vyvolávalo neprijemné pocity a z celého srdca si želal, aby pre zmenu pozerali niekam inam.

A to sa čoskoro stalo. Kým im na lavice dávali veľké listy papiera, učiteľka slečna Wilsonová (mladá žena s upätým správaním, ktorá svet zrejme považovala za chladničku a aj za najteplejších dní mala v triede cez plecia prehodený šál alebo pelerínu) vstala a na tabuľu tak, aby to všetci videli, napísala rímsku I. Päťdesiat žiakov nespúšťalo zrak z jej ruky a počas pauzy, ktorá nasledovala, bolo v triede ticho ako v hrobe.

Pod rímsku číslicu I napísala: a/ Čo boli Drakóntove zákony? b/ Prečo aténsky rečník povedal, že neboli napísané atramentom, ale krvou?

Štyridsaťdeväť hláv sa sklonilo a štyridsaťdeväť pier hlasno zaškrípalo na takom istom počte háčkov. Iba Joe zostal v nezmenenej polohe a pozeral na tabuľu takým prázdny pohľadom, až slečna Wilsonová, ktorá napísala rímsku II a obzrela sa cez plece, prestala písať a zahľadela sa naňho. Potom napísala: a/ Prečo vojna medzi Aténami a Megarou o ostrov Salamis podnietila Solónu uskutočniť reformy? b/ Čím sa líšia od Drakóntových zákonov?

Obrátila sa, aby sa znova pozrela na Joea. Upieral na tabuľu rovnako prázdny pohľad ako pred chvíľou.

"Čo je Joe?" spýtala sa. "Nedostal si papier?"

"Dostal, ďakujem," odpovedal a namrzene začal ostríť hrot ceruzky.

Urobil ostrý hrot. Potom ho ešte väčšmi zaostřil. Nato ho s nesmiernou trpezlivosťou ďalej vyostroval. Pri neprestávajúcom tichom šramote niekoľko jeho spolužiaci zdvihli hlavu. Joe si to však nevšimol. Bol priveľmi zaujatý zaostrovaním ceruzky a myšlienkami ďaleko od zaostrovania aj od histórie Grécka.

"Dúfam, že ste všetci pochopili, že odpovede sa musia písať perom."

Slečna Wilsonová to adresovala celej triede, ale pritom nespúšťala oči z Joea.

Hrot už bol natoľko ostrý, že sa zlomil, a Joe začal odznova.

"Obávam sa, Joe, že rušíš triedu," nevydržala napokon slečna Wilsonová.

Položil ceruzku na lavicu, s cvaknutím zavrel nôž a opäť sa s prázdny výrazom v očiach zahľad na tabuľu. Čo vedel o Drakóntovi či Solónovi alebo o ostatných Grékoch? Bolo nad slnko jasné, že skúšku neurobí. Nepotreboval si prečítať ostatné otázky, a aj keby vedel odpovedať na dve či tri, nemalo zmysel odpovede napísať. V nijakom prípade by ho to nezachránilo. Navyše ho natoľko bolela ruka, že nebol schopný písať. Keď sa pozrel na tabuľu, boleli ho oči, no tie ho boleli, aj keď ich mal zavreté; zdalo sa mu, že aj samo rozmýšľanie mu pôsobí bolesť.

A tak štyridsaťdeväť pier náhlivo písalo odpovede na otázky, ktorými slečna Wilsonová pokrývala tabuľu; a Joe len počúval škripot pier a sledoval otázky, ktoré sa jej vynárali spod kriedy, a cítil sa skutočne veľmi mizerne. Mal dojem, že sa mu hlava otáča dookola. Bolela ho dnu aj vonku a cítil, že ju vôbec neovláda.

Nedali mu pokoja spomienky na Peklo, ktoré sa mu v pamäti vynárali ako nejaká obľudná nočná mora a ktorých sa nijako nevedel zbaviť. Sústredil pozornosť na slečnu Wilsonovú. Teraz sedela za stolom, a hoci sa pozeral na ňu, pred očami sa mu vynárala bezočivá a bojovná tvár Ryšavca Simpsona. Nemalo to nijaký zmysel. Cítil sa chorým, uboleným, unaveným a bezcenným. Na to, aby urobil skúšku, nemal nijakú šancu. A keď po dlhom čase pozbierali písomky, na jeho háčku bolo iba meno, predmet a dátum, ktoré boli napísané v záhlaví.

Po krátkej prestávke žiaci dostali ďalšie papiere na skúšku z aritmetiky. Joe sa ani len neobťažoval, aby si prečítal otázky. Za normálnych okolností by ich bol azda vyriešil, ale bolo mu jasné, že za súčasného stavu mysle a tela toho nie je schopný. Oprel si hlavu o dlane a odovzdane vyčkával, kým nebude poľudnie. Raz, keď pozrel na hodiny, z časti triedy vyhradenej pre dievčatá zachytil Bessiin znepokojený pohľad. To mu ešte viac dodalo. Prečo ho otravuje? Do toho ju predsa nič nie je. Ona skúšky urobí. Prečo ho teda nenechá na pokoji? Zamračil sa na ňu a opäť si oprel hlavu o dlane. Zdvihol ju až o dvanásť, keď sa rozozvučal zvonec, odovzdal druhý čistý list papiera a vyšiel von spolu s ostatnými chlapcami.

S Fredom a Charleyom zvyčajne desiatoval v kúte školského dvora, ktorý si vyhradili pre seba; no dnes, akoby náhodou, sa mnoho chlapcov rozhodlo, že zje svoju desiatu akurát na ich mieste. Joe ich znechutene sledoval. V terajšom stave nemal chuť na to, aby mu prejavovali pozornosť. Priveľmi ho bolela hlava a hnevalo ho, že neurobil skúšky; a popoludní sa konali ďalšie.

Zlostil sa na Freda a Charleyho. Rapotali ako straky o ich nočných dobrodružstvách (v ktorých, ako sa nezabudli zmieniť, hral on hlavnú úlohu) a so spolužiakmi, ktorí im prejavovali úctu a obdiv, hovorili dost povýšeneckým tónom. No nikomu sa nepodarilo prehovoriť Joea, aby rozprával aj on. Vždy iba čosi zammlal a na otázky, ktoré ho mali prinútiť hovoriť, odpovedal iba 'áno' a 'nie'.

Túžil ujsť niekam, kde by bol sám, hodiť sa do zelenej trávy a zabudnúť na všetky bolesti, trápenia a ťažkosti. Vstal a pobral sa hľadať také miesto, keď zistil, že sa mu prilepilo na päty pol desiatky chlapcov. Chcel sa obrátiť a skríknúť na nich, aby ho nechali samého, ale hrdosť mu v tom zabránila. Zaplavila ho vlna znechutenia a beznádeje,

keď mu vtom hlavou prebleskla istá myšlienka. Keďže bolo isté, že skúšky neurobí, prečo by sa mal popoludní podrobiť možno ešte mučivejšej procedúre ako predpoludním? Na základe tohto chvíľkového podnetu sa rozhodol.

Vykročil k bráne školského dvora a vyšiel von. Jeho obdivovatelia v údive zastali, ale Joe sa uberal ďalej k rohu a stratil sa im z dohľadu. Chvíľu sa len tak bezcieľne túlal, až kým sa nedostal k električkovým koľajniciam. Práve zastávala električka, ktorá šla do mesta, a keď cestujúci vystúpili, Joe nastúpil a sadol si do kúta. Potom si uvedomil až to, keď sa električka obracala na točňu, a náhlivo vystúpil. Pred ním stála veľká budova dopravnej spoločnosti. Precestoval priamo cez obchodnú štvrť San Francisca a vôbec si to nevšimol.

Pozrel na vežové hodiny na budove dopravnej spoločnosti. Bola jedna hodina a desať minút - mal teda ešte dosť času, aby chytil parník, ktorý odchádzal o štvrť na dve. To rozhodlo a Joe bez najmenej potuchy, kam pôjde, si za desať centov kúpil lístok, prešiel cez bránu a čoskoro ho loď unášala cez záliv k pôvabnému mestu Oakland.

Práve tak bez cieľa a nevediac, čo robiť, sa o hodinu neskôr posadil na nosník schodišťa v prístave a oprel si ubolenú hlavu o trám, čo mu prinášalo značnú úľavu. Z miesta, kde sedel, dovidel na paluby mnohých malých plachetníc. Na nábreží sa zhromaždil pomerne veľký zástup zvedavých povaľačov, ktorí sa tiež na ne pozerali, a Joe uctivil, ako v ňom rastie záujem.

Z miesta, kde sedel, mohol prečítať názvy štyroch člnov. Ten priamo pod ním mal na korme* veľkými zelenými písmenami napísaný názov Duch. Ostatné tri, ktoré kotvili trochu ďalej, sa volali Rozmar, Ustricová kráľovná a Blúdiaci Holanďan.

Všetky štyri mali kajuty v strede a z ich striech vyčnievali krátke komíny; z komína Ducha stúpala dym. Dvere na kajute boli otvorené a priklop na streche odsunutý, takže Joe mohol vidieť dovnútra a pozorovať obyvateľa

* korma - zadná časť lode

člna, devätnásť-dvadsaťročného mládenca, ktorý práve čosi varil. Na nohách mal obuté vysoké rybárske čižmy, ktoré mu siahali až k bokom, oblečený bol v modrom pracovnom odevu a tmavej vlnenej košeli. Rukávy, ktoré mal vykasané až po lakty, odhaľovali mocné, do bronzova opálené ruky, a keď mládenec zdvihol hlavu, ukázalo sa, že aj tvár mal bronzovohnedú.

Joe zacítil vôňu kávy a vôňa, ktorá sa k nemu donášala z malého železného hrnca, bola neklamným dôkazom toho, že fazuľa je už takmer hotová. Kuchár položil na piecku panvicu, a keď sa rozohrial, vytrel ju kúskom loja a hodil na ňu kusisko hovädziny. Počas varenia sa rozprával so spoločníkom na palube, ktorý usilovne cez bok člna naplnil vedro a slanou

vodou polieval hľby ustríc, ktoré ležali na palube. Keď s tým bol hotový, prikryl ustrice mokkými vrecami a vošiel do kajuty, kde mal prestreté na malom stole a kam mu kuchár naservíroval obed a sadol si k nemu.

Tento pohľad zapôsobil na Joea nesmierne romanticky. Žili a zarábali si na živobytie na čerstvom vzduchu, pod slnkom a oblohou, na hojdajúcom sa mori, a to stále, či už dul vietor, alebo pršalo. A on deň čo deň vysedával v triede, v ktorej sa tlačilo ďalších päťdesiat žiakov, trápil si mozog a napchával si hlavu všelijakými hlúposťami, zatiaľ čo títo tu si žili veselo, bezstarostne a šťastne, plavili sa na člne, sami si varili a určite prežívali dobrodružstvá, o akých sa v preplnenej triede dá len snívať.

Joe si vzdychol. Cítil, že je stvorený pre takýto život, a nie pre život školáka. Ako žiak bol absolútne neúspešný. Skúšky neurobil a zišlo mu na um, že Bessie sa práve v tejto chvíli víťazoslávne vracia domov, skúšky má za sebou a urobila ich dobre. Ach, to bolo na nevydržanie! Otec urobil chybu, že ho poslal do školy. To azda vyhovuje chlapcom, ktorí sa radi učia, ale jeho prípad to rozhodne nebol. V živote sa dalo robiť všeličo iné, než chodiť do školy. Muži odchádzajú na more ako úbožiaci a vracajú sa ako hrdinovia, vlastní mnoho lodí, vykonávajú veľké činy a natrvalo sa zapisujú na stránky dejín. Prečo by jedným z nich nemal byť aj on, Joe Bronson?

Zavrel oči a v duši pocítil nesmierny zármutok; keď ich opäť otvoril, uvedomil si, že zaspal a že slnko rýchlo zapadá.

Keď sa vrátil domov, bolo už tma; cestou do svojej izby a posteľe nikoho nestretol. Všuchol sa pod chladnú prikrývku a s uspokojením si vydýchol, keď si pomyslel, že nech sa stane čokoľvek, s dejepisom si viac nemusí robiť starosti. Vzápätí sa mu hlave vynorila nepríjemná myšlienka a Joe si uvedomil, že sa začne nový polrok a že po šiestich mesiacoch ho zasa čaká ďalšia skúška z toho istého dejpisu.

7. kapitola

Otec a syn

Nasledujúce ráno po raňajkách otec zavolał Joea do knižnice a Joe tam šiel takmer s pocitom úľavy, že napäté vyčkávanie sa konečne skončí. Pán Bronson stál pri obloku. Zdalo sa, akoby jeho pozornosť púťali švirikajúce vrabce vonku. Joe pristúpil k nemu, pozrel cez oblok a na trávniku uvidel vrabčika, ktorý pôsobil smiešne pri svojom márnom úsilí postaviť sa na slabé nôžky. Vypadol z hniezda na ružovom kry, ktorý sa vinul nad oblokom, a jeho rodičia boli z toho celí bez seba.

"To sa mladým vtákom zvyčajne stáva," poznamenal pán Bronson a obrátil sa k Joeovi s vážnym úsmevom na tvári, "a myslím, chlapče, že ty si sa ocitol na okraji podobnej nepríjemnej situácie," pokračoval. "Obávam sa, Joe, že veci dospeli do kritického okamihu. Všimol som si, že sa to začalo už pred rokom - zlé výsledky v škole, nedbanlivosť a nepozornosť, ustavičné behanie po vonku a vyhľadávanie takých či onakých dobrodružstiev."

Odmĺčal sa, akoby čakal na odpoveď; ale Joe sa neozval ani slovom.

"Poskytol som ti veľa slobody. Verím v slobodu. Ušľachtilý človek môže vyrásť iba v slobodných podmienkach. Neobmedzoval som ťa nekonečným príkazmi a otravnými zákazmi. Žiadal som od teba málo a ty si v podstate mal úplnú voľnosť. Tým, že som ti do rúk vložil zodpovednosť za samého seba, si sa do značnej miery stal sám sebe pánom, a ja som veril, že tvoj zmysel pre spravodlivosť ti zabráni dať sa na krivé chodníčky, prinajmenšom, že sa budeš sústavnne venovať učeniu. A ty si ma sklamal. Čo podľa teba mám teraz urobiť? Obmedziť tvoj priestor a čas? Dozerať na teba? Prinútiť ťa sedieť nad knihami?... Dostal som list," pokračoval pán Bronson po krátkej prestávke, počas ktorej zobral zo stola obálku a vybral z nej popísaný hárok.

Joe spoznal toporné a výrazné škrabance slečny Wilsonovej a zmocnila sa ho úzkosť.

Pán Bronson začal čítať:

Jeho prácu v priebehu polroka charakterizovala ľahostajnosť a nedbanlivosť, takže keď nastalo obdobie skúšok, nebol vôbec pripravený. Nepokúsil sa zodpovedať ani na jednu otázku, či už z dejepisu, alebo z aritmetiky, a odovzdal úplne čisté listy papiera. Skúšky z týchto dvoch predmetov sa konali dopoludnia. Popoludní sa ani neobťažoval prísť na ostatné.

Pán Bronson prestal čítať a zdvihol zrak.

"Kde si bol popoludní?" spýtal sa.

"Preplavil som sa na trajekte do Oaklandu," odpovedal Joe a ani sa nesnažil vyhovoriť na bolesti hlavy a ubolené telo.

"Ak sa nemýlim, to sa volá chodenie poza školu!"

"Áno, otec," odvetil Joe.

"Večer pred skúškami namiesto toho, aby si sa učil, dal si prednosť túlaniu a zaplietol si sa do hanebnej bitky s chuligánmi. Vtedy som ti nič nepovedal. V duchu som si pomyslel, že ti to azda prepáčim, ak si sa dobre pripravil do školy."

Joe na to nič nepovedal. Mal svoje dôvody a uvedomoval si, že otec by ho nepochopil, preto nemalo zmysel o tom hovoriť.

"Tvoj najväčší problém, Joe, je nedbanlivosť a neschopnosť sústrediť sa. Potrebuješ to, čo si u mňa nemal, a to je prísna disciplína. Istý čas som uvažoval, či by nebolo vhodnejšie poslať ťa na nejakú vojenskú školu, kde by si mal presne vymedzené úlohy a kde by si mal presne určené, čo a kedy v priebehu dvadsiatich štyroch hodín budeš robiť..."

"Ach, otec, ty tomu nerozumieš, nemôžeš tomu rozumieť!" nevydržal napokon Joe. "Snažím sa učiť - naozaj sa snažím učiť; ale akosi - neviem prečo - mi to nejde. Možno mám smolu. Možno sa nehodím na učenie. Chcem ísť do sveta. Chcem poznať život - žiť. Nechcem nijakú vojenskú školu; chcel by som sa najskôr dostať na more - hocikde, kde môžem čosi urobiť a niekým sa stať."

Pán Bronson sa naňho vlúdne pozrel. "Až keď sa budeš učiť, môžeš mať nádej, že čosi urobíš a že to niekam dotiahneš," povedal.

Joe od zúfalstva rozhodil ruky.

"Viem, ako ti je," hovoril ďalej pán Bronson, "ale si len chlapec, ktorý sa veľmi podobá na toho mladého vrabca, ktorého sme pozorovali. Ak doma nie si schopný zvládnuť učenie, potom mimo domova, vo svete, o ktorom si myslíš, že na teba čaká, nebudeš schopný zvládnuť, čo sa bude od teba vyžadovať. Ale keď skončíš strednú školu a predtým, než začneš chodiť na univerzitu, som ochotný, Joe, som ochotný ťa na istý čas pustiť do sveta."

"Pustíš ma už teraz?" vyhrkol Joe.

"Nie; ešte je priskoro. Ešte ti nedorástli krídla. Si priveľmi nezrelý a nemáš ešte poriadne vyhranené názory a vypracovaný životný štýl."

"Ale ja nebudem schopný študovať," pohrozil Joe. "Viem, že to nedokážem."

Pán Bronson sa pozrel na hodinky a pobral sa na odchod. "Zatiaľ som sa nerozhodol," povedal. "Neviem, čo mám urobiť - či to mám s tebou ešte raz skúsiť v strednej škole, alebo ťa poslať na vojenskú školu."

Pri dverách na chvíľu zastal a obrátil sa. "Ale pamätaj si, Joe," vyhlásil, "že sa na teba nehnevám; je mi skôr smutno a bolí ma to. Rozmysli si to a večer mi povedz, ako si sa rozhodol."

Otec vyšiel von a Joe počul, ako sa za ním zatvárajú predné dvere. Oprel sa na veľkej pohodlnej stoličke a zavrel oči. Vojenská škola! Báľ sa podobnej ustanovizne, ako sa zvierajú pasce. A čo sa týka strednej školy - pri pomyslení na ňu si zhlboka vzdychol. Na rozhodnutie mal čas až do večera. Áno, už vedel, čo urobí, a na to sa nemusel rozhodovať až do večera.

Vstal s rozhodným výrazom na tvári, dal si na hlavu čiapku a vyšiel prednými dverami. Ukáže otcovi, že sa vo svete nestratí, uvažoval počas chôdze - ukáže mu.

Kým došiel do školy, mal celý plán definitívne premyslený. Už ho len zostávalo uskutočniť. Bolo poludnie, vošiel do triedy a nikým nevidený si zbalil knihy. Keď vychádzal cez školský dvor, stretol Freda a Charleyho.

"Čo sa deje?" spýtal sa Charley.

"Nič," zamľmlal Joe.

"Čo tu robíš?"

"Beriem si domov knihy. Čo si si myslel, že robím?"

"Ale, ale," poznamenal Fred. "Len sa netvár tak záhadne. Nevieš, prečo nám nemôžeš povedať, čo sa stalo."

"Čoskoro sa to dozvieme," dôležite vyhlásil Joe - dôležitejšie, ako mal v úmysle.

A z obavy, aby niečo neprezradil, sa začudovaným kamarátom obrátil chrbtom a náhlivo od nich odišiel. Zamieril rovno domov, do svojej izby, kde sa ihneď pustil do príprav. Prezliekol sa do staršieho oblečenia, a to, ktoré

mal predtým na sebe, starostlivo zavesil. Z bielizníka vybral náhradnú bielizeň, niekoľko bavlnených košiel a šesť párov ponožiek. K tomu pridal presne toľko vreckoviek, hrebeň a zubnú kefku.

To všetko zabalil do hrubého baliaceho papiera, previazal špagátom a s uspokojením sa na balík pozrel. Potom pristúpil k písaciemu stolu a z malého vnútorného priečinka vybral niekoľko dolárov, ktoré si usporil za posledné mesiace. Schovával si ich na 4. júla, Deň nezávislosti, ale vopchal si ich do vrečka bez akéhokoľvek náznaku ľútosti. Potom k sebe pritiahol poznámkový blok, sadol si a napísal:

Nehľadáte ma. Nič sa mi nedarí, a tak odchádzam na more. Nerobte si o mňa starosti. Som v poriadku a viem sa o seba postarať. Raz sa vrátim a všetci budete na mňa hrdí. Zbohom otec, mama a Bessie.

Joe

List nechal na stole, kde si ho ľahko všimnú. Zastrčil si balík pod pazuchu, pohľadom sa rozlúčil so svojou izbou a vykradol sa von.

8. kapitola

Frisco Kid a nový chlapec

Frisco Kid bol nespokojný - nespokojný a znechutený, hoci chlapci, ktorí v prístavisku chytali ryby a veľmi mu závideli, by to považovali nemožné. Zamračil sa, vstal z miesta, kde sa opaľoval na streche kajuty Dazzlera*, a kopnutím zhodil ťažké gumové čizmy. Potom sa vystrel na úzkej bočnej palube a hompáľal nohami v studenej slanej vode.

"Tomu sa povie sloboda," pomysleli si chlapci, ktorí ho pozorovali. Navyše tie vysoké námornícke čizmy, ktoré dosahovali až po boky a boli priviazané koženým remeňom o opasok, pôsobili na nich zvláštnym, fascinujúcim dojmom. Nevedeli, že Frisco Kid nevlastní také veci, akými sú topánky, a že starý pár číziem patrí Petemu Le Mairovi a je Friscovi Kidovi o tri čísla väčší; a ani netušili, aké nepohodlné boli v horúci letný deň.

Príčinou nespokojnosti Frisca Kida boli práve tí chlapci, ktorí sedeli v prístave a obdivovali ho; jeho znechutenie však pramenilo v čomsi inom. Na Dazzleri chýbal do plného počtu posádky jeden muž a Frisco Kid musel robiť viac, než mu prináležalo. Neprekážalo mu varenie ani umývanie paluby či pumpovanie; keď však bolo treba čistiť loď alebo umývať riad, búril sa. Podľa neho už dávno získal právo nevykonávať potupné kuchynské práce. Také čosi bola robota pre neskúsených uchádzačov; on mal mať na starosti plachty, vyťahovať kotvu, kormidlovať a pristávať.

"Nestoj tam!" ozval sa Pete Le Mere, kapitán Dazzlera a Friskov

* dazzler - angl. oslnivý

zvrchovaný pán, hodil na palubu batoh a zostúpil po lane na pravej strane.

"Pod! Chytr!" skríkol na chlapca, ktorému patril batoh a ktorý nerozhodne stál v prístavisku. Na palubu to bolo dobrých päť metrov, a on nevedel dočiahnuť lano, po ktorom sa musel zliezť na provu*.

"Teraz! Raz, dva, tri!" dobromyseľne odpočítal Francúz, ako majú vo zvyku všetci kapitáni, ktorým chýbajú v posádke ľudia.

Chlapec sa vrhol do prázdna a schmatol lano. Onedlho nato sa zošuchol na palubu s dlaňami rozpálenými od trenia.

"Kid, to je nový námorník. Zoznámte sa." Pete sa zaškeril, uklonil sa a stal si nabok. "Pán Joe Bronson," povedal dodatočne.

Obidvaja chlapci sa na seba chvíľu mlčky pozerali. Očividne boli rovnako starí, hoci ten nový bol mohutnejší a silnejší. Frisco Kid mu podal ruku, ktorú Joe potriasol.

"Takže si sa rozhodol popasovať sa vodou, hej?" spýtal sa Frisco Kid.

Joe Bronson prikývol, a prv než odpovedal, rozhladol sa okolo seba. "Áno; myslím, že život v prístave sa mi na nejaký čas bude vyhovovať, a keď si naň zvyknem, pôjdem na more v kajute na prednej palube."

"V čom? V čom si povedal?"

"V kajute na prednej palube - tam, kde bývajú námorníci," vysvetlil Joe, pričom sa začervenal, pretože cítil istú pochybnosť o tom, či použil správny termín.

"Aha. V kajute na prednej palube. A o mori niečo vieš?"

"Áno - nie; teda to, čo som čítal."

Frisco Kid zahvízdal, dôstojne sa zvrhol na podpätku a odišiel do kajuty.

"Chce ísť na more!" zašomral si pre seba, keď rozložil oheň a začal variť večeru. "Navyše v kajute na prednej palube - a myslí si, že sa mu to bude páčiť!"

Medzitým Pete Le Maire ukazoval nováčikovi loď, akoby bol nejaký hosť. Pri toľkej prívetivosti a dobrosrdečnosti, ktorú pri tom prejavoval, Frisco Kid, ktorý vystrčil hlavu cez príklop, aby ich zavolať na večeru, sa takmer zadusil od potlačovaného smiechu.

Joeovi Bronsonovi večera chutila. Jedlo bolo jednoduché, ale dobré, a Joeov apetít ešte zvýšila príchut slanejšieho vzduchu a morského prostredia. Kajuta bola čistá a útulná, a hoci bola malá, prekvapilo ho jej zariadenie. Využitý tu bol každý kúsok priestoru. Stôl, ktorý bol pripevnený pántmi k stene, sa dal preklopiť, takže keď sa

nepoužíval, nezaberal takmer nijaké miesto.. Na obidvoch stranách, čiastočne pod dlážkou, boli dve lôžka. Prikrývky boli zrolované, takže počas jedenia všetci sedeli na vydrhnutých doskách. Hojdajúca sa lampa s dočista vyleštenej mosadze nahrádzala svetlo, ktoré cez deň prenikalo štyrmi malými okrúhlymi otvormi v stene kabíny uzavretými hrubým sklom. Pri dverách bola piecka a drevená debnička, na náprotivnej strane stála skriňa s policami. Prednú časť kajuty zdobil pár pušiek a brokovnica a nad Peteho lôžkom visel opasok s nábojmi a s dvoma revolvermi. Joeovi to všetko pripadalo ako vo sne. Podobné scény si mnoho ráz

* prova - predná časť paluby

predstavoval; teraz sa ocitol uprostred jednej z nich a zdalo sa mu, akoby svojich dvoch spoločníkov poznal už roky. Pete sa naňho ponad stôl prívetиво usmieval. Mal naozaj zločineckú tvár, Joeovi však pripadala, že je ošľahaná vetrom. Medzi jednotlivými sústami mu Frisco Kid opisoval poslednú plavbu Dazzlera na juhovýchod, počas ktorej ich zaskočilo veľmi nepriaznivé počasie, a Joe začal pociťovať rastúcu úctu voči tomuto chlapcovi, ktorý žil tak dlho na vode a toľko o nej vedel.

Kapitán vypil pohár vína, nato druhý a tretí, a potom sa so žiariacim rumencom v hnedej tvári vystrel na prikrývky, odkiaľ sa onedlho ozvalo hlasné chrápanie.

"Mal by si si ísť na pár hodín pospať," doobsrdečne povedal Frisco Kid a ukázal Joeovi lôžko. "Zvyšnú časť noci budeme pravdepodobne hore."

Joe poslúchol, nemohol však zaspať tak ľahko ako ostatní. Ležal s doširoka otvorenými očami, pozoroval ručičky budíka, ktorý visel v kajute, a uvažoval o tom, ako za posledných dvanásť hodín jedna udalosť rýchlo nasledovala za druhou. Ešte dnes ráno bol žiakom, a teraz je námorníkom na Dazzleri a bude sa plaviť nevedno kam. Pri tejto myšlienke sa mu zdalo, že z pätnásťročného sa stal dvadsaťročným, a každou žilkou sa cítil mužom - a k tomu ešte námorníkom. Chcel, aby ho teraz videli Charley a Fred. No, veď čoskoro sa o ňom dopytujú. Už ich videl, ako o tom rozprávajú a ako sa ostatní chlapci tlačia okolo nich. "Kto?" "Čože!? - Joe Bronson?" "Áno, odišiel na more. Kedysi sa s nami kamarátil."

Joe si v duchu hrdo predstavil túto scénu. Potom zmäkol pri myšlienke na ustarostenú mamu, no pri spomienke na otca sa opäť zatvrdil. Nie preto, že by jeho otec nebol dobrý a láskavý; nerozumel však chlapcom, pomyslel si Joe. A v tom bol ten problém. Iba dnes ráno vyhlásil, že svet nie je ihriskom a že chlapci, ktorí si myslia, že je, sú na najlepšej ceste urobiť veľké chyby a budú radi, keď sa znova ocitnú doma. Joe si uvedomoval, že vo svete ho čaká veľa práce a tvrdých skúseností; tiež si však uvedomoval, že chlapci majú nejaké práva a mnohé veci by im mali byť umožnené urobiť bez zbytočných otázok. Rád by otcovi ukázal, že sa o seba vie postarať; napokon domov môže písať, keď sa v novom živote usadí.

K boku Dazzlera jemne prirazila malá plachetnica a prerušila jeho snívanie. Bolo mu čudné, že nepočul škripot veslových vidlíc. Potom cez zábradlie paluby preskočili dvaja muži a vošli do kajuty.

"No zbohom, veď tu všetci chrápu," povedal prvý prichádzajúci, jednou rukou obratne vybalil Frisca Kida z prikrývky a druhou sa načiahol za fľašou s vínom.

Na opačnej strane kajuty Pete s ťažko ospalými očami zdvihol hlavu a privítal ich.

"Kto je tento tu?" spýtal sa Cockney, ako ho volal Frisco Kid, napil sa vína, zamliaskal a zhodil Joea na dlážku. "Pasažier?"

"Nie, nie," náhlivo odpovedal Pete. "Je to nový námorník. Veľmi dobrý chlapec."

"Dobrý chlapec alebo nie, musí držať jazyk za zubami," zašomral druhý muž, ktorý doteraz mlčal, a hrozivým pohľadom sa pozrel na Joea.

"Zaujíma ma," pokračoval, "ako si rozdelíme korisť. Dúfam, že ja a Bill dostaneme spravodlivý podiel."

"Dazzler dostane jeden podiel - ako sa to hovorí? - jednu tretinu; potom si zvyšok rozdelíme na päť podielov. Piaty muž, päť podielov. Tak to má byť."

Joe vôbec ničomu nerozumel, akurát pochopil, že sa nejakým spôsobom stal príčinou sporu. Napokon Pete dosiahol svoje a obidvaja muži sa po hojnom fľaní vzdali. Keď vypili kávu, všetci vyšli na palubu.

"Ty len zostaň v kajute a vyhýbaj sa im," zašepkal Frisco Kid Joeovi. "Naučím ťa zaobchádzať s lanami a všetko ostatné, keď nebudeme mať tak naponáhlo."

Joeovo srdce zaliala náhla vďačnosť, pretože mal čudný pocit, že od tých, ktorí sú na palube, jedine od Frisca Kida môže očakávať pomoc, keď ju bude potrebovať. Už v ňom začal rásť odpor voči Petemu. Nevedel si vysvetliť, čím to je - jednoducho to tak cítil. Na prednej palube zavŕzgali kladky a v tme nad ním sa vynorila obrovská hlavná plachta. Bill odviazal bočné napínacie lano. Cockney urobil to isté na zadnej palube. Frisco Kid vytiahol kosatku a Pete pevne chytil kormidlo, Dazzler chytil vietor, naklonil sa a zamieril do stredného prieplavu. Joe začul, ako ktosi potíchu povedal, aby nezapaľovali bočné svetlá a dávali poriadny pozor, no pochopil akurát to, že sa porušoval nejaký plavebný zákon.

Prístavné svetlá Oaklandu sa začali strácať. Čoskoro črty dokov a obrysy lodí vystriedali nejasné pásy močiarov a Joe si uvedomil, že plávajú k sanfranciskému zálivu. Dul mierny severný vietor a Dazzler nehučne brázdil vodnú hladinu.

"Kam ideme?" spýtal sa Joe Cockneyho, pričom sa usiloval, aby jeho hlas znel priateľsky, zároveň však chcel uspokojiť svoju zvedavosť.

"Ach, len s mojím partnerom Billom ideme po náklad z jeho továrne," ľahostajne odpovedal tento dôstojný človek.

Joe si pomyslel, že na majiteľa továrne vyzerá jeho spoločník dosť čudne; uvedomoval si však, že vo svete,

do ktorého vstupuje, môžu jestvovať ešte čudnejšie veci, a tak nepovedal nič. Nechcel ďalej ukazovať svoju nevedomosť, veď už pred Frisco Kidom sa stihol ukázať, keď hovoril o prednej palube.

O chvíľu ho poslali zhasiť lampu v kajute. Dazzler sa obrátil proti vetru a zamieril k severnému brehu. Všetci mlčali, len občas medzi Billom a kapitánom zaznela tlmená otázka a odpoveď. Napokon sa šalupa dostala do vetra a kosatka i hlavná plachta boli opatrne zvinuté.

"Nakrátko spustiť kotvu, však vieš," zašepkal Pete Friscovi Kidovi, ktorý odišiel na prednú palubu a bez najmenšieho lomu spustil kotvu.

K boku Dazzlera pritiahli malý čln, ktorý k nemu patrila, ako aj čln, v ktorom prišli obidvaja cudzinci.

"Dozri na to, aby ten mladý nenarobil zmätok," prikázal tlmeným hlasom Bill a vstúpil za svojim spoločníkom do člna.

"Vieš veslovať?" spýtal sa Frisco Kid, keď nastupovali do druhého člna. Joe prikývol. "Tak si vezmi tieto veslá a nerob hluk."

Frisco Kid si zobral druhý pár a Pete si stal za kormidlo. Joe si všimol, že veslá boli zabalené do látky z konope a vidlice na veslá boli pokryté kožou. Nebolo možné spôsobiť hluk okrem chybného záberu vesla, a Joe sa naučil veslovať na jazere Merrit tak dobre, že sa tomu vedel vyhnúť. Plávali tesne za prvým člnom, a keď Joe pozrel bokom, uvidel, že sa plavia popri pristavnej hrádzi, ktorá vbieha do mora. Pri nej kotvilo niekoľko lodí s jasne osvetlených lampami, oni sa však držali mimo dosahu svetla. Na tichý príkaz Frisca Kida Joe prestal veslovať. Potom člny ako nejaké príznaky pristáli na plytčine a všetci vyliezli na breh.

Joe šiel za mužmi, ktorí opatrne začali vystupovať po asi sedem metrovom násype. Navrchu bola úzkorozchodná trať, ktorá viedla pomedzi veľké hromady hrdzavého starého železa. Tieto hromady, oddelené od seba koľajami, boli roztrúsené všetkými smermi, a Joe by nebol vedel povedať, ako ďaleko až siahali, hoci v diaľke rozoznal nejasné obrysy akejkoľvek veľkej budovy, ktorá pripomínala továreň. Keď muži začali znášať železo dolu k brehu, Pete schmatol Joea za ruku a znova ho varoval, aby nespôsobil nijaký hluk, a prikázal mu, aby sa pridal k ostatným. Na brehu muži podali svoj náklad Friscovi Kidovi, ktorý jednu časť naložil do malého člna a druhú do ďalšieho člna. Keď člny klesli pod váhou nákladu hlbšie do vody, odtlačil ich ďalej, aby sa neuviazli na dne.

Joe vytrvalo pracoval, hoci sa nevedel zbaviť údivu nad nezvyčajnosťou celého podujatia. Prečo sa správali tak tajomne a prečo tak veľmi bolo treba byť ticho? Práve si kládol tieto otázky a mysľou mu preblesklo hrozné podozrenie, keď od brehu počul zahúkať sovu. So začudovaním, že sova sa nachádza na takom nepravdepodobnom mieste, zohol sa po ďalší náklad železa. No vtom z temnoty vyskočil muž a naplno ho ožiariť svetlom z ručnej lampy. Oslepený Joe sa zatackal dozadu. Nato revolver v mužovej ruke vystrelil. Jediné, čo si Joe uvedomil, bolo, že po ňom strieľajú, a pocítil nesmiernu túžbu utiecť. Napokon aj tak tu nemohol zostať a pokúšať sa čosi vysvetliť rozčúlenému mužovi s dymiacim revolverom. Rozbehol sa teda k brehu a zrazil sa s ďalším mužom s ručnou lampou, ktorý obiehal jednu z hromád železa. Ten rýchlo našiel stratenú rovnováhu a niekoľko ráz vystrelil za Joeom, keď uháňal dolu k brehu.

Joe sa hodil do vody smerom k člnu. Pete a Frisco Kid s veslami v rukách už nasmerovali čln na more a pokojne naňho čakali. Veslá mali pripravené na plavbu a držali ich nevzrušene napriek tomu, že obidvaja muži na brehu na nich začali strieľať. Druhý čln bol bližšie k brehu a čiastočne ležal na plytčine. Bill sa ho snažil odtlačiť a volal na Cockneyho, aby mu pomohol; tento však úplne stratil hlavu a s námahou si razil cestu vodou za Joeom. Sotva sa Joe vyšplhal na zadnú časť člna, už ho nasledoval. Táto mimoriadna váha na korme ťažko naloženého člna ich takmer potopila; nabralo sa doň nebezpečné množstvo vody. Zatiaľ muži na brehu znovu nabili revoly a opäť spustili paľbu, tentoraz s lepšou muškou. Vypukol poplach. Z lodí pri môle bolo počuť hlasy a výkriky, po nábreží utekali ľudia. V diaľke sa ozval ostrý hvizd policajnej píšťalky.

"Zmizni!" skríkol Frisco Kid. "Predsa nám nechceš potopiť čln. Chod' pomôcť svojmu spoločníkovi!"

Cockneymu však od strachu drkotali zuby a bol priveľmi vyľakaný, aby sa vládal čo len pohnúť či hovoriť.

"Vyhoď toho blázna!" prikázal Pete. V tej chvíli veslo, ktoré držal, rozdrvila guľka, a Pete si chladnokrvne zobral druhé.

"Pomôž nám, Joe," vyzval ho Frisco Kid.

Joe pochopil a spolu chytili vystrašeného muža a prehodili ho cez palubu. Vedľa neho pleskli dve či tri guľky, keď sa vynáral na hladinu, a práve včas ho stihol zachytiť Bill, ktorému sa napokon podarilo odtlačiť čln.

"Ide sa!" zvolal Pete a niekoľko silných záberov veslami v temnote ich rýchlo dostalo mimo dostrelu.

Čln nabral toľko vody, že sa mohli každú chvíľu potopiť. Kým dvaja veslovali, Joe na Francúzov príkaz začal vyhadzovať železo. To ich nateraz zachránilo; len čo sa však priplavili k Dazzleru, čln sa náhle naklonil, prevrátil sa a zvyšok železa sa vysypal do vody. Joe a Frisco Kid sa vynorili vedľa seba a s námahou sa vyšplhali na palubu, pričom kotvové lano člna ťahali za sebou. Pete už bol na palube a teraz im pomáhal vytiahnuť čln.

Keď vylievali vodu z člna, na scéne sa objavil Bill so svojim partnerom. Všetci odušu pracovali, a kým si to Joe stihol uvedomiť, hlavná plachta a kosatka už boli napnuté, kotva vytiahnutá a Dazzler uháňal cez prieply. Neďaleko pustého močiara sa Bill a Cockney rozlúčili a odviazali svoj čln. Pete potom v kajute nariekal v rozličných jazykoch nad ich zlým osudom a hľadal útechu vo fľaši vína.

Keď sa priblížili k brehu, dul čerstvý vietor, a onedlho sa už Dazzler nakláňal na bok, pričom voda vyšplechovala až do polovice zábradlia kajuty. Boli vyvesené bočné lampy. Frisco Kid stál za kormidlom, Joe sedel vedľa neho a rozmýšľal o nočných udalostiach.

Nemohol viac zatvárať oči pred skutočnosťou. V hlavu mu víril myšlienky. Ak vykonal niečo zlé, uvažoval, urobil tak z nevedomosti; nehanbil sa veľmi za to, čo stalo, skôr sa obával budúcnosti. Jeho spoločníkmi boli zloději a lupiči - piráti zo zálivu, o ktorých nezákonných činoch počúval neurčité príbehy. A teraz bol tu, priamo medzi nimi, a

mal informácie, ktoré by ich mohli dostať do väzenia. Vedel, že práve táto skutočnosť ich prinúti ostro ho sledovať, čo zníži jeho nádej na útek. Utečie však pri prvej príležitosti.

Jeho úvahy prerušil prudký nápor vetra, ktorý tak naklonil Dazzler, že sa do jeho podpalubia dostala voda. Frisco Kid rýchlo obrátil loď proti vetru a zároveň uvoľnil hlavnú plachtu. Potom sám - pretože Pete zostal v kajute a Joe sa stále nečinne pozeral - ju ďalej sťahoval dole.

9. kapitola

Joe sa pokúsi zmiznúť po anglicky

Nápor vetra, ktorý takmer prevrátil Dazzler, netrval dlho, znamenal však, že vietor silnie; onedlho závan za závanom hučal na nich zo severu. Uvoľnená hlavná plachta vo vetre plieskala a trepotala sa, až sa zdalo, že sa roztrhá na kusy. Šalupu v rozbúrenom mori divo hádzalo. Všade vládol zmätok; no aj Joe netrénovaným zrakom videl, že je to usporiadaný zmätok. Videl, že Frisco Kid presne vie, čo má robiť a ako to má robiť. Keď ho tak pozoroval, získal poznatok, ktorého nedostatok mal na svedomí neúspechy mnohých ľudí - išlo o poznanie vlastných schopností. Frisco Kid vedel, na čo mu stačia sily, a to bol dôvod, prečo si veril. Zachovával si chladnú hlavu a duchapritomnosť, pracoval rýchlo, ale nie nedbanlivo. Nič nezabral. Každý kasací pás bol stiahnutý a upevnený. Mohli sa vyskytnúť všelijaké nepredvídané udalosti, ale ďalší nápor vetra alebo aj ďalších štyridsať náporov neodviaže ani jeden z nich.

Zavolať na Joea, aby mu prišiel pomôcť na prednú palubu roztriahnuť hlavnú plachtu. Upevniť vysoký čeleň a umiestniť kasací pás na kosatke bolo s porovnaním s tým, čo sa už urobilo, ľahkou úlohou; o niekoľko minút boli teda späť na zadnej palube. Podľa Friscových pokynov Joe ešte vyrovnal kosatku a stiahol o nejakého pol metra strednú plachtu. Vzrušenie zo zápasu vyhnalo Joeovi z mysle všetky nepríjemné myšlienky. Napodobňujúc Frisca Kida dosiahol jeho pokoj. Vykonával jeho príkazy bez toho, aby niečo pokazil, a zároveň bez toho, aby bol priveľmi pomalý. Spoločne vynaložili svoje nepatrné sily v zápase s divou prírodou a spoločne nad ňou zvíťazili.

Joe sa vrátil k svojmu spoločníkovi, ktorý stál za kormidlom, a bol hrdý naňho aj na seba. A keď z Friscových očí vyčítal nevyslovenú chválu, začervenal sa ako dievča pri prvej lichôtky. Vzápätí mu však hlavou prebehla myšlienka, že tento chlapec je zlodej, obyčajný zlodej, a inštinktívne cúvol. Celý život bol chránený pred drsnejšími prejavmi sveta. V najlepších knižkách, ktoré čítal, sa kládol dôraz na čestnosť a poctivosť, na zločincov sa Joe naučil pozeráť s hrôzou. Takže sa trochu odtiahol od Frisca Kida a nič nepovedal. No Frisco Kid, ktorý musel všetku energiu vynaložiť na riadenie šalupy, nemal kedy si všimnúť nečakanú zmenu nálady svojho spoločníka.

Predsa však bolo niečo, čo Joea na sebe samom prekvapilo. Kým myšlienka na Frisca Kida ako na zlodeja ho odpudzovala, sám Frisco Kid mu odporný nebol. Namiesto toho, aby pociťoval nepredstieranú túžbu vyhýbať sa mu, cítil, že ho Frisco Kid priťahuje. Nemohol si pomôcť, mal ho rád, hoci nevedel prečo. Keby bol o čosi starší, pochopil by, že to boli chlapcove dobré vlastnosti, ktoré sa mu páčili - jeho pokoj a sebaistota, jeho mužnosť a odvaha, ako aj istá solidárnosť a láskavosť v jeho povahe. Pritom si pomyslel na vlastnú prirodzenú skazenosť, ktorá mu zabránila, aby nemal rád Frisca Kida, a kým pociťoval hanbu za svoju slabosť, nemohol sa zbaviť istého druhu úcty, ktorá v ňom rástla k tomuto obyčajnému zlodejovi, pirátovi zo zálivu.

"Pritiahni čln asi o trištvrte metra," prikázal Frisco Kid, ktorý mal oči všade.

Čln bol ťahaný priveľmi dlhým lanom a plával veľmi bláznivo. Každú chvíľu zostával vzadu, až kým sa ťažné lano nenaplo, potom poskočil dopredu a vybočil z priameho smeru a trochu sa ponoril, takže hrozilo, že sa predkom ponorí do obrovských spenených hrebeňov vln, ktoré všade žiadostivo hučali. Joe preliezol ponad zábradlie na klzkej zadnej palube a šiel k miestu, kde bol čln priviazaný.

"Opatrne," upozornil ho Frisco Kid, keď mocný nápor vetra narazil do Dazzlera a nebezpečne ho naklonil na bok. "Nechaj si jedno okrutenie lana okolo úväzníka a ťahaj ho, kým sa neuvoľní."

Pre nováčka to bola nebezpečná práca. Joe jednou rukou odmotal lano okrem posledného okrutenia, zatiaľ čo druhou sa snažil pritiahnuť čln. No v tom okamihu sa lano naplo obrovským trhnutím a čln sa prudko odchýlil zo smeru plavby unášaný na hrebeni mohutnej vlny. Lano sa Joeovi vyšmyklo z rúk a začalo lietat po korme. Joe ho zúfalo schmatol a lano ho začalo vláčiť po naklonenej palube.

"Pusť ho! Pusť ho!" zareval Frisco Kid.

Joe ho pustil vo chvíli, keď mu hrozilo, že spadne cez palubu, a čln sa rýchlo vzdialil od kormy. Joe zahanbeno pozrel na svojho spoločníka v očakávaní, že sa mu ujde ostrá výčitka za nešikovnosť. No Frisco Kid sa len dobromyseľne usmieval.

"To je v poriadku," povedal. "Všetky kosti sú celé a nikto nespadol cez palubu. Vždy je lepšie prísť o čln než o človeka. To je to, čo hovorím ja. Navyše som ťa tam nemal poslať. A škoda sa nestala nijaká. Čln môžeme zasa chytiť. Chod' o nejaký ten meter stiahnuť strednú plachtu, potom príď sem a urobíš, čo ti poviem. A neponáhľaj sa. Ani si z toho nerob ťažkú hlavu."

Joe spustil plachtu, vrátil sa a stal si ku kosatke.

"Obraciame proti vetru!" zvolal Frisco Kid, otočil kormidlo a oprel sa oň telom. "Odviaž ju. Dobré! Teraz mi pomôž s hlavnou plachtou!"

Spolu, ruka v ruke, podkasali hlavnú plachtu. Joe sa začal pri práci zahrievať. Dazzler sa obrátil zadnou časťou ako pretekársky kôň a s plachtami plieskajúcimi ako na pozdrav plával proti vetru.

"Stiahni kosatku!"

Joe poslúchol a hlavná plachta sa vydula, čím bola loď prinútená zmeniť smer plavby. Tento manéver naklonil

Peteho lôžko zo záveternej strany na náveternú, čo ho zvalilo na dlážku kajuty, kde zostal ležať načisto opitý.

Frisco Kid, opierajúc sa o kormidlo a udržiavajúc smer tak, aby šalupa nabrala predchádzajúci kurz, sa naňho znechutene pozrel a zašomral: "Všivák! Mohli sme sa ľahko potopiť, a jemu je to úplne jedno!"

Dva razy zmenili smer, keď sa pokúšali dostať do pôvodného kurzu, a vtedy Joe zbadal čln hojdajúci sa v smere vetra v temnote, ktorú osvetľovali len hviezdy.

"Času máme dosť," upozornil Frisco Kid, obrátil Dazzler k člnu smerom k vetru a postupne zmenšoval vzdialenosť.

"Teraz!"

Joe sa naklonil cez bok paluby, chytil voľne plávajúce lano a pevne ho uviazal. Potom loď opäť obrátili a pokračovali v plavbe. Joe stále cítil vinu pre problémy, ktoré spôsobil, Frisco Kid ho však rýchlo upokojil.

"Ach, to nič nie je," povedal. "To sa stáva každému začiatovníkovi. No niektorí ľudia zabúdajú na všetky ťažkosti, s ktorými sa stretli počas učenia, a sú od zlosti celí bez seba, keď nováčik urobí chybu. Ja to nikdy nerobím. Pamätám si..."

A porozprával Joeovi o mnohých neprijemnostiach, ktoré sa mu stali, keď ako malý chlapec šiel prvý raz na more, a o niektorých krutých trestoch, ktoré dostal za svoje chyby. Okolo krku kormidla okrátil voľný koniec krátkeho lana, a ako sa rozprávali, sadli si tesne vedľa seba pod kryt na palube.

"Čo je tamto?" spýtal sa Joe, keď plávali popri majáku vypínajúcom sa na skalnatom myse.

"Kozí ostrov. Na druhej strane je námorná výcviková základňa pre chlapcov a sklad s torpédami. Dobré sa tam chytajú ryby, okrem iného aj skalné tresky. Preplávame po jeho záveternej strane a zakotvíme v zátok Anjelského ostrova. Je tam karanténna stanica. Potom, keď Pete vytriezvie, dozvieme sa, kam chce ísť. Teraz si môžeš ísť trochu pospať. Ja všetko zariadim."

Joe pokrútil hlavou. Bol priveľmi vzrušený na to, aby sa mu chcelo čo len trochu spať. Nemohol na to ani pomyslieť, kým sa Dazzler kolíše na vlnách, stúpa a klesá a rozbiť vodu na oblaky triešte. Šaty mal už napoly suché, a tak radšej zostal na palube a vyžíval sa v plavbe. Svetlá Oaklandu sa zmenšovali, až kým z nich nezostala len hmlistá žiara oproti oblohe; na juhu sa však svetlá San Francisca, lemujúce kopce a klesajúce do údolí, rozprestierali na kilometre ďaleko. Od veľkej budovy dopravnej spoločnosti až po Telegrafný vrch Joe čoskoro vedel určiť najdôležitejšie miesta mesta. Kdesi tam v bludisku svetiel a tieňov bol domov jeho otca, a možno aj v tejto chvíli naňho mysleli a robili si oňho starosti; a kdesi tam pohodlne spí jeho sestra Bessie, ktorá sa ráno zobudí a bude sa čudovať, prečo jej brat Joe neprišiel dolu na raňajky. Joe sa zachvel. Bolo už takmer ráno. Potom mu hlava pomaly klesla na plece Frisca Kida a onedlho tvrdo zaspal.

"Hej! Zobuď sa! Ideme kotviť."

Joe ihneď vstal ohromený nezvyčajným pohľadom; spánok na čas zahnal jeho starosti a Joe chvíľu nevedel, kde je. Potom sa rozpanätal. Vietor zanikol spolu s nocou. V diaľke sa ešte prevažovali veľké vlny, no Dazzler pomaly plával pod ochranu skalnatého ostrova. Obloha bola jasná a vzduch bol cítiť sviežosťou a čerstvosťou skorého rána. Sčerená voda sa smiala v lúčoch slnka, ktoré vychádzalo na východnom obzore. Na juhu ležal ostrov Alcatraz a z jeho vrcholov lemovaných delami zazneli fanfáry, ktorými trúbky zdravili nový deň. Na západe medzi Tichým oceánom a sanfranciským zálivom sa roztvárala Zlatá brána. V dvíhajúcom sa prílive pomaly plávala loď s plne rozvinutými plachtami.

Bol to krásny pohľad. Joe si zotrel z očí spánok a upreto pozeral pred seba, až kým mu Frisco Kid nepovedal, aby šiel na prednú palubu a pripravil kotvu na spustenie.

"Spusť reťaz asi o devaťdesiat metrov," prikázal, "a potom buď pripravený." Pomaly obrátil šalupu po vetre a zároveň uvoľnil kosatku. "Uvoľni spúšťacie laná kosatky a potom kasacie lano!"

Predchádzajúcu noc Joe videl, ako sa to robí, takže bol schopný to spraviť s uspokojivým výsledkom.

"Teraz! Spusť kotvu! Pozor na obrátky! Poďme, teraz!"

Reťaz sa odvíjala s prekvapujúcou rýchlosťou a Dazzler sa zastavil. Frisco Kid mu šiel na prednú palubu pomôcť a spolu stiahli hlavnú plachtu a zvinuli ju námorníckym spôsobom, upevnili ju zvinovacím lanom a pod hlavný sťažň umiestili vidlice.

"Tu je vedro." Frisco Kid mu podal nádobu. "Umy palubu a neboj sa vody ani špiny. Tu je zmeták. Daj si záležať, nech sa všetko blyští. Keď budeš hotový, vylej vodu z člna; v noci sa na ňom trochu uvoľnili škáry. Ja idem dolu pripraviť raňajky."

Onedlho po palube veselo začľapkala voda a dym, ktorý vychádzal z piecky v kajute, sľuboval samé dobré veci. Z času na čas Joe dvíhal hlavu od práce, aby sa pokochal pohľadom. Bolo to niečo, čo muselo pôsobiť na každého zdravého chlapca, a Joe nebol výnimkou. To čaro ho čudne vzrušovalo a jeho šťastie by bolo úplné, keby sa mu podarilo vyhnúť myšlienkam na to, čím a kým boli jeho spoločníci. Spomienka na to a na Peteho, ktorý spal opitý v kajute, mu pokazila krásu dňa. Na takéto veci nebol zvyknutý a tvrdá skutočnosť života ním otriasla. No namiesto toho, aby ho zranila, ako by sa to mohlo stať chlapcovi slabšej povahy, mala presne opačný účinok. Posilnila jeho túžbu byť čistým a silným, aby sa sám pred sebou nemusel hanbiť. Poobzeral sa okolo seba a vzdychol. Prečo ľudia nemôžu byť čestnými a poctivými? Zdalo sa mu priveľmi ťažké, že musí odísť a opustiť toto všetko; vedel však, že nočné udalosti sa ho silno dotkli a že keď chce byť voči sebe spravodlivý, musí utiecť.

V tej chvíli ho zavolali na raňajky. Zistil, že Frisco Kid je taký dobrý kuchár ako námorník, a svoje ocenenie dal najavo tým, že rýchlo jedol. Na raňajky bola kukuričná kaša a kondenzované mlieko, hovädzina a opekané zemiaky, a to všetko korunoval francúzsky chlieb, maslo a káva. Pete sa k nim nepridal, hoci Frisco Kid sa ho niekoľko ráz pokúšal zobudiť. Len čosi zamrmľal a zašomral, napoly otvoril kalné oči a potom znova začal chrápať.

"Človek nikdy nevie, kedy ho to takto pochytiť," vysvetlil Frisco Kid, keď Joe poumýval riad a vyšiel na

palubu. "Niekedy celý mesiac vydrží byť normálny a niekedy ho to takto drží celý týždeň. Niekedy je kamarátsky a niekedy je nebezpečný. Takže najlepšie je nechať ho samého a vyhnúť sa mu z cesty. Vtedy mu nechod' do rany, inak sa ľahko dostaneš do nepríjemností."

"Podme si zaplávať," dodal, čím náhle zmenil predmet rozhovoru príjemnejším smerom. "Vieš plávať?"

Joe prikývol. "Čo je tamto?" spýtal sa, keď sa prichystal skočiť do vody, a ukázal k chránenému brehu na ostrove, kde stálo niekoľko budov a veľký počet stanov.

"Karanténna stanica. Veľa ľudí s kiahňami teraz prichádza na čínskych parníkoch a všetci tam musia ísť, až kým lekári nepovedia, že sú v poriadku a môžu byť vylodení. Poviem ti, že sú riadne prísni. Teda..."

Čľup! Keby bol Frisco Kid dokončil vetu namiesto toho, aby skočil z paluby, Joe mohol byť ušetrený mnohých ťažkostí. Nedokončil ju však a Joe skočil za ním.

"Voľačo ti poviem," vyhlásil Frisco Kid o pol hodiny neskôr, keď sa chytili lana a chystali sa vyliezť z vody. "Podme chytiť zopár rýb na obed, a potom sa vyspíme, aby sme dobehli, čo sme stratili v noci. Čo na to povieš?"

Pretekali sa, kto sa vyšplhá na palubu prvý, Joe však bol zasa pomalší. Kým sa konečne dostal hore, druhý chlapec prinášal dve udice s veľkými háčikmi a súdok od makriel so solenými sardinkami.

"Návnada," povedal. "Len napichni jednu celú. Ryby tu nie sú ani trochu priberčivé. Prehltnú návnadu, háčik a všetko - také sú veru. Ten, kto nechytí rybu prvý, musí očistiť všetky."

Obidve udice začali klesať do hĺbky a odvinulo sa vyše dvadsať metrov vlasca, kým dosiahli dno. Vo chvíli, keď sa Joeova udica dotkla dna, Joe zacítil trhnutie chytenej ryby. Keď ju začal vyťahovať, pozrel na Frisca Kida a uvidel, že aj on zrejme niečo chytil. Preteky začali byť vzrušujúce. Obidvaja rýchlo vyťahovali vlhké vlasce na palubu; Frisco však bol skúsenejší a jeho ryba sa plieskala na palube prvá. Joeova nasledovala o okamih neskôr - bola to takmer poldruhakilová skalná treska. Joe bol od radosti celý bez seba. Bola to nádherná, najväčšia ryba, akú kedy chytil alebo videl chytiť. Znova hodili udice a vytiahli dve ďalšie ryby, ktoré sa podobali na tie predchádzajúce. Bol to veľkolepý šport. Joe by nepochybne pokračoval, až kým by v zálive nezostala ani jedna ryba, keby ho Frisco Kid neprehovoril, aby prestal.

"To nám vystačí na tri jedlá," povedal, "zbytočne by sa pokazili. Okrem toho čím viac ich chytiš, tým viac ich budeš čistiť, a už by si s tým mohol začať. Ja si idem ľahnúť."

Joeovi to neprekážalo. V skutočnosti bol rád, že nechytí prvú rybu, pretože to mu pomohlo uskutočniť plán, ktorý mu zišiel na um počas plávania. Hodil poslednú očistenú rybu do vedra s vodou a rozhladol sa okolo seba. Karanténna stanica sa nachádzala len čosi vyše pol kilometra odtiaľ a on mohol rozoznať vojaka na stráží, ktorý chodil hore-dolu po brehu. Vošiel do kajuty a načúval hlasnému dýchaniu spáčov. Keby si chcel zobrať batoh so svojimi šatami, musel by prejsť tesne popri Friscovi Kidovi, takže sa rozhodol, že si ich nevezme. Vrátil sa na palubu, opatrne pritiahol čln k boku lode, nastúpil doň aj s dvoma veslami a odviazal ho.

Sprvu zľahka vesloval smerom k stanici obávajúc sa hluku, ktorý mohol spôsobiť, keby sa priveľmi ponáhlal. Postupne však začal zaberat' silnejšie, až kým nedosiahol normálne tempo. Keď preplával polovicu vzdialenosti, obzrel sa. Uvedomil si, že útek sa podaril, a aj keby mu na to prišli, Dazzler by nemohol vyplávať a dohoniť ho prv, než dosiahne pevninu a uchýli sa pod ochranu muža v uniforme Spojených štátov.

Z brehu sa k nemu doniesol výstrel z pušky a Joe, ktorý sedel chrbtom k pobrežiu, sa vôbec neobťažoval, aby sa obrátil. Nasledoval ďalší výstrel a guľka plieskla do vody niekoľko desiatok centimetrov od lopatky vesla. Tentoraz sa už obrátil. Vojak na brehu mieril naňho puškou a chystal sa vystreliť tretí raz.

10. kapitola

Joe stráca slobodu a nachádza priateľa

Joe sa ocitol v nepríjemnom, až mučivom postavení. Po niekoľkých minútach usilovného veslovania mohol byť na brehu a v bezpečí; na brehu však z nejakej nepochopiteľnej príčiny stál vojak, ktorý naňho vytrvalo strieľal.

Keď Joe videl, že puška naňho mieri tretí raz, náhlivo zavesloval dozadu. V dôsledku toho čln zastal, vojak sklonil pušku a upreto Joea pozoroval.

"Chcem vystúpiť na breh! Je to dôležité!" zakričal naňho Joe.

Muž v uniforme pokrútil hlavou.

"Hovorím, že je to dôležité! Dovolíte mi vystúpiť na breh?"

Vrhol rýchly pohľad na Dazzler. Výstrely zrejme zobudili Peteho, pretože hlavná plachta bola vytiahnutá, a ako sa Joe pozeral, uvidel, že kotva už bola zdvihnutá a kosatka plieskala vo vetre.

"Nemôžeš tu pristáť!" zakričal vojak späť. "Sú tu kiahne!"

"Ale ja musím!" skríkol Joe, napoly potlačil vzlyk a chystal sa veslovať.

"Budem strieľať," zaznela odpoveď a puška sa opäť zdvihla k plecu.

Joe rýchlo uvažoval. Ostrov bol veľký. Možno ďalej nie sú nijakí vojaci, a keď sa raz dostane na breh, bude mu jedno, za ako dlho ho zajmú. Môže hoci dostať kiahne, no aj to bude lepšie, ako vrátiť sa do zálivu pirátov. Napoly obrátil čln vpravo a s plných síl sa oprel do vesiel. Zátoka bola dosť široká a najbližší bod, okolo ktorého musel preplávať, bol dosť ďaleko. Keby bol čo len trochu námorníkom, bol by sa pustil opačným smerom k náprotivnému bodu, čím by vietor fúkal proti jeho prenasledovateľom. Takto mal však Dazzler priaznivý vietor, aby ho mohol dohoniť.

Chvíľu to bol vyrovnaný zápas. Vietor bol slabý a nepravidelný, takže raz získaval Joe, inokedy Dazzler.

Občas zosilnel a šalupa sa ocitla necelých sto metrov od neho, potom náhle stíchol a veľká hlavná plachta na Dazzleri sa plantala z boka na bok.

"Hej! Ukradol si čln, však?" vykrikol Pete na Joea a vbehol do kajuty po pušku. "Zastrelím ťa! Už aj sa vráť, lebo ťa zabijem!" Vedel však, že z brehu ich sleduje vojak, a neodvážil sa vystreliť ani len ponad chlapcovu hlavu.

Joe si to však nevšimol, pretože on, na ktorého v živote nikdy nikto nestrielal, sa za posledných dvadsaťštyri hodín ocitol v palbe dvakrát. Nejaký výstrel navyše mu bol ľahostajný. Vytrvalo vesloval ďalej, kým Pete zúril ako divoch a vyhrazal sa mu všetkými možnými spôsobmi trestu, keď ho dostane do rúk. Aby sa veci ešte väčšmi skomplikovali, Frisco Kid sa začal búriť.

"Len ho zastrelte, a ja sa postarám, aby vás za to obesili," vyhrazal sa. Radšej ho nechajte odísť. Je to dobrý a správny chlapec, ktorého nevychovali pre taký život, aký vediete vy a ja."

"Ešte aj ty?!" zrieskol Francúz celý bez seba od hnevu. "Zabijem aj teba, ty potkan!"

Vyrútil sa na chlapca, ale Frisco Kid mu vrtko unikol z kajuty na prednú palubu a späť. V tej chvíli zadul ostrý závan vetra a Pete nechal naháňačku naháňačkou, aby sa mohol venovať iným veciam. Skočil ku kormidlu, povolil hlavnú plachtu - pretože vietor bol priaznivý - a nasmeroval šalupu na Joea. Ten sa ešte raz s obrovským úsilím oprel do vesiel, potom to v beznádeji vzdal a pritiahol veslá. Pete spustil hlavnú plachtu, priplával k nehybnému člnu a vytiahol Joea na palubu.

"Nič nehovor," zašepkal mu Frisco Kid, kým Francúz priväzoval čln k lodi. "Neodvrávaj. Nechaj ho povedať, čo chce, a buď ticho. Tak to bude pre teba lepšie."

V Joeovi však zovrela anglosaská krv a bolo mu to jedno.

"Pozrite, Pete, alebo ako sa voláte," začal. "Oznamujem vám, že chcem odísť, a aj odídem. Takže ma radšej ihneď vyložte na breh. V opačnom prípade vás dám do väzenia, inak sa nevolám Joe Bronson."

Frisco Kid s obavami čakal na výsledok. Pete bol ohromený. Postavili sa mu na odpor na palube jeho vlastnej lode, a to navyše chlapec. O takomčomsi nikdy nepočul. Vedel, že koná protizákonne, keď ho drží na palube, no zároveň sa ho bál nechať odísť s informáciami, ktoré sa týkali šalupy a jej činnosti. Chlapec povedal nepríjemnú pravdu, keď vyhlásil, že ho môže poslať do väzenia. Jediné, čo mohol urobiť, bolo zastrašiť ho.

"Takže ty máš dať do väzenia, hej?" V hlase mu zaznela stupňujúca sa zúrivosť. "Potom tam pôjdeš aj ty! Včera v noci si v člne vesloval - odpovedz na to! Kradol si železo - odpovedz! A ušiel si - odpovedz! A vravíš, že máš dať do väzenia? Pche!"

"Nevedel som, o čo ide," namietol Joe.

"Cha, cha, to je smiešne. To potom povedz sudcovi; možno ho rozosmeješ."

"Hovorím, že som nevedel, o čo ide," chlapsky zopakoval Joe. "Nevedel som, že sa plávam s kopou pirátov a zlodejov."

Frisco Kid sa pri tomto vyhlásení až mykol, a keby sa Joe v tej chvíli naňho pozrel, uvidel by, ako sa začervenal.

"A teraz, keďže to viem," pokračoval, "chcem, aby ste ma vysadili na breh. O zákonoch nič neviem, ale viem, čo je dobré a čo zlé, a prajem si, aby som mal možnosť dostať sa pred sudcu za všetko zlé, čo som spravil - hoci aj pred všetkých sudcov Spojených štátov. A to je viac, než môžete povedať vy, Pete."

"Čo nepovieš? Skvelé. Ale to, že sám si veľký zlodej..."

"Nie som! Neopovážte sa ma ešte raz tak nazvať!" Joe zbledol a chvel sa - nie však od strachu.

"Zlodej!" ďalej podpichoval Francúz.

"Klamete!"

Joe nemal dobré postavenie medzi chlapcami pre nič za nič. Vedel, aký je trest za slová, ktoré práve vyslovil, a čakal naň. Preto nebol veľmi prekvapený, keď sa o chvíľu nato dvíhal z dlážky paluby a v hlave mu hučalo od tvrdého úderu medzi oči.

"Povedz to ešte raz," vyzval ho Pete so zdvihnutou päšťou pripravenou na úder.

Joeovi do očí vstúpili slzy hnevu, ale zostal pokojný a smrteľne vážny. "Keď hovoríte, že som zlodej, Pete, klamete. Môžete ma zabiť, ale stále budem hovoriť, že klamete."

"Nie, to už stačí!" vyskočil Frisco Kid ako divá mačka a zabránil Francúzovi druhý raz udrieť, čím ho odsotil na zadný koniec paluby.

"Dajte už tomu chlapcovi pokoj," pokračoval, pričom prudko schmatol ťažkú železnú kormidlovú páku, ktorou sa ozbrojil, a postavil sa medzi nich. "Už to zašlo príďaleko. Vy blázon jeden, nevidíte, aký je to chlapec? Hovorí pravdu. Má pravdu a vie to, a aj keby ste zabili, neustúpil by. Tu je moja ruka, Joe." Obrátil sa a vystrel ruku k Joeovi, ktorý ju stísol. "Máš odvahu a nebojíš sa ju ukázať."

Pete vykřivil ústa do kyslého úsmevu, no zlovestný záblesk v jeho očiach prezradil, že ten úsmev nie je úprimný. Pokrčil plecami a povedal: "Teda tak? Nechce, aby som si s ním požartoval? Cha, cha! Veď je to len taká námornícka hra. No dobre, ako sa vraví, odpusťme si a zabudnime, hej? Skvelé; odpusťme si a zabudnime."

Vystrel ruku, ale Joe ju odmietol prijať. Frisco Kid súhlasne prikývol, zatiaľ čo Pete, stále krčiac pleciami a usmievajúc sa, vošiel do kajuty.

"Uvoľnite hlavnú plachtu," zavolať odtiaľ, "a zamierte k Hunter's Pointu. Ja pre zmenu uvarím obed, a vy mi potom poviete, aký skvelý obed to bol. Ach! Pete je veľký kuchár!"

Joe prikývol, ale nič nepovedal. Nemal náladu na rozhovor. Ešte vždy sa chvel od rozčúlenia, ktoré prežíval posledné chvíle, pričom v hĺbke svojho vnútra sa sám seba pýtal, ako sa správal, a nezistil nič, za čo by sa mal hanbiť.

Popoludní začal od mora fúkať vietor a nad Tichým oceánom zúrila víchrica. Anjelský ostrov sa rýchlo strácal za kormou a zjavilo sa pobrežie San Francisca, keď Dazzler brázdil vodu sa k nemu začal približovať. Čoskoro sa ocitli

uprostred lodí plaviacich sa jedným aj druhým smerom medzi plavidlami, ktoré prišli z najvzdialenejších kútov sveta. Neskôr prešli cez plavebnú dráhu, po ktorej sa prevozné parníky prepĺnené cestujúcimi plavili tam a späť medzi San Franciscom a Oaklandom. Jeden sa natoľko priblížil, že cestujúci sa nahnuli na jednu stranu, aby sa mohli pozrieť na majestátnu malú šalupu a dvoch chlapcov na palube. Joe takmer závistlivo hľadel na rad tvári, ktoré ich pozorovali. Všetci sa vracali do svojich domovov, kým on - on šiel nevedno kam, závislí od vôle Peteho Le Maira. Len-len že nezakričal o pomoc; uvedomil si však nerozvážnosť takéhoto konania a bol ticho. Obrátil hlavu a očami blúdil po zadymených výškach mesta, pričom uvažoval o čudných cestách ľudí a lodí na mori.

Frisco Kid ho pozoroval kútikom očí a sledoval jeho myšlienky tak presne, akoby ich bol vyslovil nahlas.

"Tam niekde máš domov?" spýtal sa nečakane a mávol rukou smerom k mestu.

Joe sa mykol, tak správne boli vystihnuté jeho myšlienky. "Áno," odpovedal jednoducho.

"Povedz mi o ňom."

Joe náhlivo opísal svoj domov, hoci pre zvedavé otázky svojho spoločníka bol nútený ísť do hlbších podrobností. Frisca Kida zaujímalo všetko, najmä pani Bronsonová a Bessie. O nej sa nevedel dosť napočúvať a chľbil jednu otázku za druhou. Niektoré boli natoľko svojrázne a priamočiare, že Joe sa ledva zdržiaval smiechu.

"Teraz mi ty porozprávaj o svojom domove," povedal, keď napokon skončil.

Frisco Kid nečakane zvážnel a jeho tvár nadobudla prísne črty, aké uňho Joe nikdy predtým nevidel. Bezmyšlienkovito hompáľal hohami sem a tam a zdvihol bezvýrazný pohľad k vrcholom kopcov, ktoré však s tým všetkým nemali nič spoločné.

"Rozprávaj," povzbudil ho Joe.

"Nemám nijaký domov."

Tieto tri slová mu vyšli z úst akoby nasilu, potom takmer počuteľne zovrel pery.

Joe pochopil, že sa dotkol citlivého miesta, a snažil sa opäť situáciu priviesť do normálnych koľají.

"Porozprávaj teda o domove, ktorý si mal." Vôbec netušil, že na svete môžu byť chlapci, ktorí nikdy nepoznali domov, alebo že sa Frisca Kida nechtiac dotkol ešte hlbšie.

"Nikdy som nemal nijaký domov."

"Óh!" Jeho záujem stúpil a všetky starosti hodil za hlavu. "Sestru máš?"

"Nie."

"A matku?"

"Bol som taký malý, keď zomrela, že si na ňu nepamätám"

"Otca?"

"Nikdy som ho nevidel. Odišiel na more - jednoducho zmizol."

"Óh!" Joe nevedel, čo má povedať. Obklopilo ich ťaživé ticho, ktoré narušala iba hladina vody čerená kýlom Dazzlera.

Práve vtedy vyšiel Pete, aby ich vystriedal za kormidlom, kým sa najedia. Obidvaja chlapci privítali jeho príchod s pocitom úľavy a ich rozpaký sa rozptýlili nad obedom, ktorý bol naozaj taký, akým sa chválil kapitán. Neskôr Frisco Kid vystriedal Peteho, a kým ten jedol, Joe poumýval tanieri a upratal kajutu. Potom sa všetci traja zhromaždili na korme, kde sa kapitán snažil zvýšiť všeobecnú srdečnosť tým, že ich zabával opisovaním života lovcov periel v južných moriach.

Takto uplynulo celé popoludnie. San Francisco už mali dávno za sebou, oboplávali Hunter's Point a teraz mierili k brehu San Matea. Joe raz zazrel skupinu bicyklistov, ktorí zatáčali okolo útesu na ceste do San Bruna, a spomenul si na deň, keď na svojom bicykli šiel po tej istej trase. Bolo to len pred mesiacom či dvoma, zdalo sa mu však, že odvtedy uplynula celá večnosť, toľko toho medzitým zažil.

Keď zjedli večeru a všetko upratali, boli už ďaleko od zálivu a minuli močiare, za ktorými sa črtalo mesto Redwood. Vietor sa stíšil so západom slnka a Dazzler plával pomaly, keď zbadali šalupu, ktorá v tichnucom vetre smerovala priamo k nim. Frisco Kid ihneď vyslovil jej meno Reindeer*, s čím Pete po dlhšom skúmaní súhlasil. Zdalo sa, že ho toto stretnutie veľmi potešilo.

"Veľí jej Epont Nelson," informoval Frisco Kid Joea. "Musia tu mať rozrobené niečo veľké a Peteho sa vždy snažia získať pre svoje záležitosti. Vie o všetkom viac, nech je to čokoľvek."

Joe prikývol a zvedavo pozeral na približujúcu sa loď. Hoci bola o čosi väčšia, bola postavená približne tým istým spôsobom ako Dazzler - čo predovšetkým znamenalo, že bola postavená na rýchlosť. Hlavnú plachtu mala takú veľkú, že skôr pripomínala plachtu pretekárskej jachty, a v prípade zlého počasia bola schopná vyvinúť rýchlosť nie menej ako tri uzly** za hodinu. Na palube bolo všetko na svojom mieste; nič nebolo neusporiadané a zbytočné. Od motora až po laná všetko nieslo znaky dokonalého poriadku a obrátneho námornického umenia.

* reindeer - angl. sob

** uzol - jednotka rýchlosti námorných plavidiel (1853 metrov za hodinu)

V rastúcom súmraku sa Reindeer pomaly priblížil a spustil kotvu vedľa Dazzlera. Pete sa k nemu priplavil čo najbližšie a potom vstúpil do člna, aby sa preplavil na návštevu. Obidvaja chlapci sa rozložili na streche kajuty a očakávali jeho návrat.

"Páči sa ti tento život?" prerušil Joe mlčanie.

Frisco Kid sa obrátil na lakti. "No - páči, a niekedy nie. Čerstvý vzduch, slaná voda, to všetko a voľnosť - to je v poriadku; ale nepáči sa mi..." na chvíľu sa odmlčal, akoby mu jazyk vypovedal službu, a potom vyhrkol - "kradnúť."

"Prečo teda toho nenecháš?" Joe ho mal rád väčšmi, než sa odvážil pripustiť, a cítil, že ho zaplavuje vlna

misionárskeho nadšenia.

"Nechám, len čo si nájdem niečo iné."

"Prečo nie hneď?"

Teraz je príhodná chvíľa, znelo Joeovi v ušiach, a keď jeho priateľ chce odísť, je škoda, že tak neurobí hneď.

"Kam by som šiel? Čo môžem robiť? Na celom svete niet nikoho, kto by mi podal pomocnú ruku, a ani nikdy nebol. Raz som sa o to pokúsil, a dostal som tvrdú lekciu na to, aby som to ešte raz zopakoval."

"Ja keď sa stádo dostanem, pôjdem domov. Myslím, že otec mal koniec koncov pravdu. A neviem, prečo... prečo by si nemohol ísť so mnou." Posledné slová vyslovil spontánne, bez rozmýšľania, a Frisco Kid to vedel.

"Nevieš, čo hovoríš," odpovedal. "Len si predstav, že by som odišiel s tebou! Čo by na to povedal tvoj otec? A - ostatní? Čo by si o mne pomyslel? A čo by spravil?"

Joeovi zovrelo srdce. Uvedomil si, že vedený dobrým úmyslom, vyslovil pozvanie, o ktorom mu po triezvom uvažovaní bolo jasné, že by ho nemohol uskutočniť. Pokúsil sa predstaviť si otca, ktorý vo svojom dome prijíma cudzieho človeka, akým je Frisco Kid. Nie, na to nemohol ani pomyslieť. Potom, zabudnúc na svoju situáciu, začal si lámať hlavu nad spôsobom, ako by sa Frisco Kid mohol dostať zo svojho terajšieho prostredia.

"Možno by ma odovzdal polícii," pokračoval Frisco Kid, "a poslal do nejakého útulku. Radšej by som zomrel, než dopustil, aby sa mi niečo také stalo. A okrem toho, Joe, nepatrím do tvojej vrstvy, a ty to vieš. Nie; myslím, že budem musieť chvíľu počkať, kým sa do niečoho pustím. Ty môžeš urobiť len jedinu vec, a to ísť rovno domov. Pri prvej príležitosti, ktorá sa mi naskytne, ťa vysadím na breh, a potom si to vybavím s Petem..."

"Nie, to neurobiš," prudko ho prerušil Joe. "Keď odídem, nenechám ťa tu, aby mal kvôli mne ťažkosti. Takže sa nepokúšaj o nič podobné. Odídem odtiaľ, nemaj obavy; a keď prídem na to, ako to urobiť, chcem, aby si šiel so mnou - v každom prípade pôjdeš so mnou, a čo bude ďalej, uvidíme potom. Čo na to povieš?"

Frisco Kid pokrútil hlavou, uprel zrak na hviezdnatú oblohu a v duchu sníval o živote, ktorý by chcel viesť, ale z ktorého bol očividne neúprosne vylúčený. Vážnosť života prenikala hlbšie do jeho srdca než kedykoľvek predtým a Joe potichu ležal a tuho rozmýšľal. Z Reindeera k nemu doliehalo mrmlanie hlbokých hlasov; z pevniny sa ponad vodu donášali slávnostné tóny kostolného zvona; a letná noc ich pomaly zahalovala do svojej teplej temnoty.

11. kapitola

Frisco Kid rozpráva svoj príbeh

Keď rozhovor stíchol, obidvaja chlapci ležali na streche kajuty už asi hodinu.

Potom Frisco Kid bez slova zišiel dolu a zapálil svetlo. Joe počul, ako habká okolo seba, a o chvíľu neskôr začul potichu zavolať svoje meno. Keď zišiel do kajuty, našiel Frisca Kida sedieť na kraji lôžka, námornícky kufrik s vecami mal položený na kolenách a v ruke držal starostlivo zloženú stranu z časopisu.

"Vyzerá takto?" spýtal sa, vyrovnal ju a obrátil tak, aby ju Joe mohol vidieť.

Bola to polstranová ilustrácia s dvoma dievčatami a chlapcom, ktorí sa nachádzali v starodávnej, priestrannej manzardke, a očividne sa o niečom radili. Dievča, ktoré hovorilo, sa pozeralo na čitateľa, zatiaľ čo ostatní dvaja boli obrátení chrbtom.

"Kto?" spýtal sa Joe a zmäteno sa pozeral raz na obrázok, raz na tvár Frisca Kida.

"Tvoja... tvoja sestra - Besie." Jej meno mu vyšlo z úst akosi váhavo.

Joe prišiel na chvíľu do rozpakov. Nevidel nijakú súvislosť medzi tými dvoma, a napokon dievčatá sú pomerne hlúpe stvorenia, aby pre ne človek plytval časom. 'Dokonca sa červená,' pomyslel si, keď si všimol jemný rumenec na jeho líkach. Pocítil neodolateľnú túžbu zasmiať sa, ale pokúsil sa ju prekonať.

"Nie, nerob to," zvolal Frisco Kid, schmatol papier a s trasúcimi sa prstami ho vložil späť do kufrika. Potom pomaly dodal: "Myslel som... no, myslel som si, že pochopíš, a... a..."

Pery sa mu chveli a oči sa mu leskli nezvyčajnou vlhkosťou, keď sa náhlivo odvrátil.

Vzápätí si Joe sadol vedľa neho na lôžko a objal ho rukou. Poháňaný akýmsi mimovoľným popudom to urobil skôr, než si na to vôbec pomyslel. Ešte pred týždňom by si sám seba nevedel predstaviť v takejto trápnej situácii - s rukou okolo chlapca! Teraz to však bola tá najprirodzenejšia vec na svete. Nerozumel tomu, ale vedel, že nech jeho gesto znamená čokoľvek, je to čosi, čo je pre jeho spoločníka nesmierne dôležité.

"Pokračuj a rozprávaj," vyzval ho. "Budem tomu rozumieť."

"Nie, nebudeš; nemôžeš."

"Ale áno, budem. Pokračuj."

Frisco Kid len mlčky pokrútil hlavou. "Nemyslím, že by som o tom vedel hovoriť. Sú to skôr veci, ktoré cítim, ale neviem, ako ich vyjadriť slovami." Joe ho upokojujúco stisol rukou a Frisco Kid pokračoval: "No, je to teda takto. Aby si pochopil, neviem veľa o krajine, ľuďoch a domove, nikdy som nemal nijakých súrodencov ani priateľov. Celý čas som si to ani neuvedomoval, hoci som sa cítil osamelo - iba mi to všetko chýbalo kdesi tuto." Položil si ruku na prsia, aby ukázal, kde mu to chýbalo. "Zažil si niekedy úplný hlad? No a presne tak som to cítil, ibaže to bol iný druh hladu, a ja som nevedel, čo to je. Ale jedného dňa, ach, bolo to veľmi dávno, sa mi do rúk dostal časopis, v ktorom som uvidel obrázok - ten obrázok, na ktorom sa rozprávajú dve dievčatá a chlapec. Pomyslel som si, že to musí byť krásne byť takto spolu, a začal som rozmýšľať, o čom sa rozprávali a čo robili, až som si to náhle uvedomil a vedel som, že príčinou môjho nepokoja je práve osamelosť."

No viac ako o všetkom ostatnom som premýšľal o tom dievčati, ktoré pozerá z obrázka priamo na teba. Stále

som naň myslel a postupne sa pre mňa stalo skutočnou. Vieš, bolo pre mňa naozajstnou, a ja som vedel, že ho dlho poznám; a niekedy zasa som vedel, že to nie je pravda. Kedykoľvek som rozmýšľal o ľuďoch, o práci a o ťažkom živote, zdalo sa mi, že je to klam; keď som rozmýšľal o ňom, bolo to inak. Nevieť, nedokážem to vysvetliť."

Joe si spomenul na všetky dobrodružstvá, ktoré si predstavoval, že prežíva na zemi aj na mori, a prikývol. Prinajmenšom toľko mu rozumel.

"Samozrejme, že to všetko bola pochabosť, ale mať takéto dievča za kamaráta sa mi zdalo to najkrajšie, čo by som kedy mohol spoznať. Ako som povedal, bolo to dávno a ja som bol iba malý chlapec. Bolo to vtedy, keď mi Nelson dal meno, a odvtedy nie som ničím iným iba Frisco* Kidom**. Ale to dievča na obrázku; vždy som ten obrázok vyberal, aby som sa mohol naň pozrieť, a čoskoro, keď som spravil niečo zlé, až som sa hanbil naň pozrieť. Neskôr, keď som bol starší, som sa na to už pozeral inak. Myslel som si: 'Dajme tomu, Kid, že raz stretneš také dievča, čo by si o tebe pomyslelo? Mohol by si sa mu páčiť?' Mohlo by sa s tebou aspoň trochu kamarátiť?' Predsavzal som si, že sa stanem lepším, že sa pokúsím so sebou niečo urobiť, aby sa ona alebo hociktoré iné dievča ako ona za mňa nehanbilo.

Preto som sa naučil čítať. Preto som ušiel. Nicky Perrata, grécky chlapec, ma učil písmená, a ešte skôr, ako som sa naučil čítať, som prišiel na to, že na pirátsve, ktoré sa robí v zálive, je niečo zlé. Bol som naň zvyknutý, čo mi pamäť siaha, a niektorí ľudia, ktorých som poznal, sa týmto spôsobom živil. Keď som na to teda prišiel, utiekol som, a myslel som si, že som s tým prestal navždy. Niekedy ti o tom porozprávam, aj o tom, ako som sa k tomu vrátil.

Samozrejme, že sa mi zdala byť skutočným dievčaťom, keď som bol mladší, a dokonca aj teraz sa mi niekedy takým zdá, tak veľa som naň predsa myslel. No kým sa rozprávam s tebou, všetko sa mi vyjasňuje a vidím ho v tomto svetle; znamená pre mňa lepši, čistejší život, než je tento, život, ktorým by som chcel žiť; a keby som ním mohol žiť, spoznal by som takéto dievčatá a im podobných ľudí - chcel som povedať ľudí tvojej vrstvy. Preto som bol zvedavý na tvoju sestru a na teba, a preto - vlastne ani neviem čo; myslím, že som bol len zvedavý. No predpokladám, že ty poznáš veľa takýchto dievčat, však?"

Joe súhlasne prikývol.

"Porozprávaj mi o nich; niečo - voľačo," dodal, keď si všimol záblesk pochybnosti v Joeových očiach.

* Frisco - skrátené San Francisco

** kid - angl. chlapec

"Och, to je ľahké," začal Joe hrdinsky. Do istej miery chápal chlapcov hlad a zdalo sa mu pomerne jednoduchou úlohou uspokojiť ho. "Ako by som začal; sú ako... hm... no, sú ako... dievčatá, len dievčatá." Skormútený svojím zlyhaním sa odmlčal.

Frisco Kid trepezlivo čakal, tvár mal napätú od očakávania.

Joe sa márne pokúšal usporiadať si myšlienky. V mysli sa mu rýchlo za sebou vybavovali dievčatá, s ktorými chodil do školy, sestry chlapcov, ktorých poznal, ako aj sestrine priateľky - dievčatá štíhle aj buclaté, dievčatá vysoké aj malé, modrooké i hnedooké, kučeravé, čiernovlasé, blondinky; skrátka celý rad dievčat všetkých typov a druhov. No nech by akokoľvek chcel, nevedel o nich nič povedať. Veď napokon bol chlapec, prečo by sa teda od neho malo očakávať, že by mal o nich niečo vedieť? "Všetky dievčatá sú rovnaké," dokončil zúfalo. "Sú také isté ako tie, ktoré poznáš, Kid. Naozaj je to tak."

"Ale ja nepoznám nijaké."

Joe zahvízdal. "A ani si nikdy nepoznal?"

"Áno, jednu. Charlottu Gispardiovú. Tá však nevedela po anglicky; a už zomrela. Je mi to jedno; hoci som nikdy nijaké dievčatá nepoznal, zdá sa mi, že o nich viem toľko ako ty."

"A ja si zasa myslím, že viem viac o dobrodružstvách na celom svete ako ty," odsekol Joe.

Chlapci sa rozosmiali. O chvíľu neskôr sa však Joe hlboko zamyslel. Nečakane mu zišlo na um, že nebol dostatočne vďačný za to dobro, ktoré mu život poskytoval. Domov, otec a matka mali preňho zrazu väčší význam; a vyššiu osobnú hodnotu prisudzoval teraz aj sestre, svojim kamarátom a priateľom. Nikdy si ich patrične necenil, pomyslel si, ale odteraz - áno, odteraz to bude inak.

Peteho hlas, ktorý ich volal, skončil ich rozhovor, a obidvaja bežali na palubu.

"Napnite hlavnú plachtu a vytiahnite kotvu!" zakričal. "A potom choďte tesne za Reindeerom! Bez bočných svetiel!"

"Pod! Uvoľni zvinovacie laná! Chyť!" prikázal Frisco Kid. "Teraz upevni vratiplachtu - tamtým lanom; uvoľni ho zo svorníka. A neťahaj skôr ako ja. Teraz! Rýchlo! Potom ju napneme. Choď na kormu a pomôž mi s hlavnou plachtou! Nasmeruj kormidlo!"

Pod mocnou silou hlavnej plachty sa Dazzler mykol a šklbol kotvou ako netrepezlivý kôň, až sa zablatené železo prudko uvoľnilo z dna a loď bola voľná.

"Povoľ plachtu! Pod' zasa na provu a pomôž mi s reťazou. Priprav kosatku!" Frisco Kid, chlapec, ktorý sníval nad obrázkom dievčaťa v časopise, náhle zmizol, a na palube bol Frisco Kid, silný a skúsený námorník. Kým kosatka riadená Joeovými rukami plieskala na sťažni, prebehol na kormu a obracal loď proti vetru. Joe sa k nemu vzápätí pridial. Práve vtedy Reindeer v temnote ako obrovský netopier preplával popri nich na záveternú stranu.

"Ach, tí chlapci! Bude im to trvať celú noc!" počuli volať Peteho; a nato Nelson chrapľavým hlasom povedal: "Len sa nič neboj, Francúz. Kida som učil námorníctvu a nikdy som sa zaňho nemusel hanbiť."

Reindeer bola rýchlejšia loď, ale správnym nasmerovaním plachiet sa chlapcom podarilo udržať ju na dohľad. Zo západu fúkal stály vietor, ktorý sľuboval, že onedlho ešte väčšmi zosilnie. Hviezdy zakrývali masy plávajúcich

oblakov, ktoré svedčili o väčšej rýchlosti vetra v horných vrstvách vzduchu. Frisco Kid preskúmal oblohu. "Nad ránom sa to riadne zhorší," predpovedal a Joe si myslel to isté.

O niekoľko hodín obidve lode zastali neďaleko pevniny a spustili kotvy necelých dvesto metrov od brehu. Do mora vybiehala nevelká prístavná hrádza, na ktorej holý koniec sotva dovideli, hoci v nevelkej vzdialenosti zreteľne mohli rozoznať malú jachtu zakotvenú pri bóji.

Tak ako v predchádzajúcu noc všetko bolo pripravené na nečakaný odchod. Kotvy mohli byť vytrhnuté a plachty napnuté v krátkom okamihu. Od Reindeera nehučne priplávali dva člny. Nelson poskytol Petemu jedného zo svojich dvoch mužov, takže v každom člne boli dvaja ľudia. Nebola to skupina mužov, ktorá by vzbudzovala dobrý dojem - aspoň Joe si to myslel, pretože ich tváre mali v sebe divé črty, a pri pohľade na ne ho takmer striaslo. Kapitán Dazzlera si pripol opasok s revolverom a do člna vložil pušku a malú kladku s dvojitém lanom. Aj Nelson bol ozbrojený, kým jeho muži mali na bokoch zvyčajné námornícke nože v pošve. Pohybovali sa veľmi pomaly a opatrne, aby pri nastupovaní do člnov nespôsobili hluk, a Pete sa zdržal len tak dlho, aby upozornil chlapcov, že na palube majú byť ticho a nemajú vyvádzať hlúposti.

"Teraz by si mal možnosť, Joe, keby si neboli nezobrali člny," zašepkal Frisco Kid, keď sa člny stratili z dohľadu.

"A čo takto Dazzler?" prišla nečakaná odpoveď. "Mohli by sme s ním odplávať a stratiť sa ako gáfor."

Vyliezli na prednú palubu a začali vyťahovať hlavnú plachtu. Kotvu mohli v prípade nevyhnutnosti vytrhnúť, čím by nestrácali čas jej vyťahovaním. No pri prvom zašramotení zdvihacieho lana na kladke donieslo sa k nim z temnoty varovné "Pst!", za ktorým nasledovalo hlasnejšie zašepkanie: "Prestaňte s tým!"

Chlapci sa pozreli smerom, odkiaľ prišli tieto zvuky, a rozoznali bledú tvár, ktorá na nich hľadela spoza zábradlia druhej šalupy.

"Och, to je len chlapec z Reindeera," povedal Frisco Kid. "Ide sa."

Opäť boli prerušení pri prvom zarachotení kladky.

"Hovorím, chlapci, aby ste tú kladku rýchlo nechali na pokoji, a hovorím vám to po dobrom, inak uvidíte!"

Po tejto hrozbe nasledovalo dramatické cvaknutie kohútika revolvera, Frisco Kid poslušne a so šomraním sa vrátil na palubu. "Ach, ešte budú aj ďalšie príležitosti," zašepkal utešujúco Joeovi. "Pete je prefikaný, čo? Napadlo ho, že by si sa mohol pokúsiť utiecť, a tak to zariadil, aby si nemohol."

Z brehu sa neozývalo nič, čo by naznačilo, ako sa voď pirátom. Nezaštekala ani pes, ani nijaké svetlo nehořelo; a predsa sa zdalo, že vzduch sa chveje poplachom, ktorý akoby mal každú chvíľu vypuknúť. Noc bola preplnená napätím, akoby v sebe uschovávala všetky možné druhy hrôz. Chlapci to prenikavo cítili, túlili sa k sebe na palube a čakali.

"Chcel si mi porozprávať o tom, ako si ušiel," odvážil sa napokon prehovoriť Joe, "a prečo si sa vrátil."

Frisco Kid sa ihneď pustil do rozprávania, hovoril tlmenným hlasom blízko Joeovho ucha.

"Vieš, keď som sa rozhodol nechať tento život, nebolo na svete jediného človeka, ktorý by mi podal pomocnú ruku; ale vedel som, že jediné, čo môžem urobiť, je dostať sa na breh a nájsť si nejakú prácu, aby som mohol ísť študovať. Vtedy som si myslel, že na vidieku je viac príležitostí ako v meste; a tak som od Nelsona ušiel. Vtedy som bol na Reindeeri - raz v noci, keď sme boli na ustricových lôžiskách pri Alameda, som utiekol zo zálivu. Neďaleko boli všade portugalskí farmári a ani jeden nemal pre mňa prácu. Okrem toho nebolo vhodné ročné obdobie - bola zima. To dokazuje, ako málo som vedel o krajine."

Ušetril som si zopár dolárov, a tak som cestoval ďalej a ďalej na vidiek, obzeral sa po práci a kupoval si chlieb a syr a podobné veci od kupcov. Poviem ti, že bola riadna zima, v noci som sa nemal čím prikryť a vždy som bol rád, keď nastalo ráno. No horšie bolo, ako sa každý na mňa pozerál. Všetci boli podozrievaví a ani sa s tým netajili, niekedy na mňa pošťali psov a vyzývali ma, aby som šiel preč. Mal som pocit, akoby pre mňa na svete nebolo miesto. Potom mi došli peniaze, a práve vtedy, keď som začal trpieť od hladu, ma zatkli."

"Zatkli? A za čo?"

"Za nič. Možno za to, že som žil. Vliezol som totiž do stohu sena, aby som v ňom prenocoval, pretože v ňom bolo teplejšie, a vtedy prišiel dedinský strážnik a zatkol ma za potulku. Najprv si mysleli, že som ušiel z domova a telegrafom všade rozoslali môj opis. Povedal som im, že nikoho nemám, ale dlho mi neverili. A potom, keď sa o mňa nikto neprihlásil, sudca ma poslal do chlapčenského útulku v San Franciscu."

Odmlčal sa a upreto sa zahľadel smerom k brehu. Tma a ticho, ktoré pohltili mužov, boli hlboké. Okrem silnejúceho vetra sa nič nehýbalo.

"Myslel som, že v tom útulku zomriem. Ako keby bol človek vo väzení. Zamknúť a strážiť ako väzňa. Možno keby som sa bol vedel zbližiť s ostatnými chlapcami, nebolo by to bývalo také zlé. Boli to však väčšinou chlapci z ulice toho najhoršieho druhu, bez iskričky odvahy či náznaku poctivého konania a čestnej hry. Iba jedna vec sa mi tam páčila, a to boli knihy. Och, veľa som čítal, to ti teda poviem. Lenže to mi nemohlo vynahradiť zvyšok. Túžil som po slobode, po slnečnom svetle a po slanej vode. A čo som vlastne urobil, že ma držali vo väzení s takou zločineckou tlupou? Namiesto toho, aby som páchal zlo, som sa pokúšal robiť dobro, stať sa lepším, a akej odmeny sa mi za to dostalo? Vieš, nebol som dosť skúsený."

Niekedy som videl, ako na vode tancuje slnečné svetlo a odráža sa od bielych plachiet, videl som Reindeera, ako brázdi vodu, a bolo mi tak smutno, že som sa s tým sotva vedel vysporiadať. A potom ostatní chlapci začali do mňa dorážať svojimi podlosťami, a ja som zasa celú tú čvargu začal mlátiť. Nato ma tí, ktorí nás mali na starosti, zatvárali a trestali. Ďalej už som to nemohol znášať, čakal som na svoju príležitosť, ktorú som ihneď využil. Zdalo sa, akoby pre mňa na svete nebolo miesta, preto som nadviazal známosť s Petem a vrátil sa do zálivu. To je asi tak všetko, hoci sa o to pokúsím znova, keď budem trochu starší - dosť starý na to, aby som sa vedel o seba poctivo postarať."

"Vrátiš sa na pevninu spolu so mnou," rozhodne vyhlásil Joe a položil mu ruku na plece. "Presne to urobíš. A čo sa týka..."

Tresk! Od brehu zaznel výstrel z revolvera. Tresk! Tresk! Ostro a rýchlo za sebou sa ozvali ďalšie zbrane. Ovzdušie preťal divý mužský výkrik, ktorý vzápätí zanikol. Ktosi začal volať o pomoc. Obidvaja chlapci boli v tej chvíli na nohách, vytiahli hlavnú plachtu a všetko pripravili na rýchly odchod. Chlapec na Reindeeri urobil to isté. Na jachte nejaký muž zobudený zo spánku vystrčil cez svetlík rozrušenú tvár, no keď zbadal dve cudzie šalupy, rýchlo sa stiahol späť. Napätie z čakania sa rozplynulo, nastal čas činu.

12. kapitola

Nebezpečné hodiny

Frisco Kid a Joe začali navíjať reťaz, až kým kotva nebola úplne hore, čo si od nich vyžiadalo dosť námahy. Všetko bolo pripravené, zostávalo už len vytiahnuť kosatku a Dazzler mohol vyplávať. Chlapci sa zahľadeli smerom k brehu. Hluk stíchol, iba kde-tu sa začali objavovať svetlá. Do uší im doľahol škripot kladky a lán, potom počuli Nelsona, ako spieva Spušte kotvy! a Odrážame!

"Pete ju zabudol naolejovať," poznamenal Frisco Kid o vŕzgajúcej kladke.

"Kde môžu toľko trčať?" zavolať na nich chlapec z Reindeera, ktorý sedel na streche kajuty a utieral si tvár po námahe, ktorú musel vynaložiť pri vyťahovaní hlavnej plachty, čo robil úplne sám.

"Hádam sú v poriadku," odvetil Frisco Kid.

"Hej, vy," vykrikol cez svetlík muž na jachte, neodvážiac sa vystrčiť hlavu. "Radšej by ste mali už odísť."

"A vy by ste mali radšej zostať tam, kde ste, a byť ticho," dostalo sa mu odpovede.

"O seba sa postaráme. A vy urobte to isté," dodal chlapec z Reindeera.

"Keby som sa len stádeťo dostal, ukázal by som vám," pohrozil muž.

"Vaše šťastie, že ste sa nedostali," znela odpoveď.

"Už idú!"

Dva člny vystrelili z temnoty a priblížili sa. Odohrávala sa na nich nejaká ostrá výmena názorov, čomu nasvedčoval ostrý Peteho hlas.

"Nie, nie!" kričal. "Dajte ho na Dazzlera. Reindeer pláva priveľmi rýchlo a ušiel by, och, tak rýchlo, že by som ho viac nevidel. Dajte ho na Dazzlera. Čo? Čo hovoríš?"

"Dobre," súhlasil Nelson. "Rozdelíme sa neskôr. Len sa poponáhľaj. Poďme mládenci, vytiahnite ho. Ja mám zlomenú ruku."

Muži sa vyšplhali na palubu, laná vytiahli za sebou a všetci okrem Joea sa pustili do práce. Výkriky ľudí, zvuk vesiel, lomoz kladiek a plieskanie plachiet svedčilo o tom, že muži na brehu začali s prenasledovaním.

"Teraz!" zavelil Nelson. "Všetci odrazu! Nepušte ho späť, inak rozbijete čln! Tak je to dobre! Dlhý a silný záber! Ešte jeden! A ešte! Vymeňte sa a ostatní nech si oddýchnu."

Hoci úloha bola len napoly splnená, muži boli vyčerpaní nadmernou námahou a s úľavou privítali odpočinok. Joe vrhol rýchly pohľad ponad okraj paluby, aby zistil, čo za ťažký predmet to môžu vyťahovať, a uvidel nezreteľné obrysy malého kancelárskeho trezoru.

"Teraz, všetci odrazu! Neprestávajúť ťahať, nech nezastane! Hej-rup! Ešte raz! A znova! Hore s ním!"

Namáhajúc sa a ťažko dýchajúc, s napätými svalmi a dvíhajúcimi sa hrudami pretiahli nemotorné bremeno k okraju paluby, prevalili ho na zábradlie a spustili na palubu. Dvere do kajuty boli dokorán otvorené a trezor kúsok po kúsku tlačenej k nim, až kým neležal na dlážke kajuty, prisunutý ku skrini s riadom. Nelson ho sledoval na palubu, kde dozeral na prácu. Ľavá ruka mu bezmocne visela pri boku a z končekov prstov mu s jednotvárnou pravidelnosťou kvapkala krv. Nezdalo sa však, že by si to všimol; nevšimol si ani hrmenie ľudskej búrky, ktorú spôsobil na brehu a ktorá, súdiac podľa zvukov, hrozila, že ich čoskoro zastihne.

"Naber kurz k Zlatej bráne," povedal Petemu a obrátil sa na odchod. "Pokúsím sa zostať pri vás; keby ste sa stratili v tme, stretneme sa ráno vonku za Farralonskými ostrovmi." Skočil do člna za svojimi mužmi, zamával zdravou rukou a srdečne zavolať: "A potom bude nasledovať Mexiko, moji milí piráti - Mexiko a letné počasie!"

Len čo Dazzler s vytiahnutou kotvou a kosatkou rozvinutou v náveternej polohe začal plávať, za kormou sa náhle vynorila tmavá plachta a len-len že nezachytila čln, ktorý ťahal za sebou. Paluba cudzej lode bola plná ľudí, ktorí pri pohľade na pirátov začali nahnevano kričať. Joe sa pohrával s myšlienkou rozbehnúť sa na prednú palubu a prerezat' zdvíhacie lano, aby ich tí ľudia mohli zajať. Ako povedal Petemu deň predtým, neurobil nič, za čo by sa musel hanbiť, a neobával sa predstúpiť pred nijaký súd. No zadržala ho myšlienka na Frisca Kida. Chcel ho vziať na breh so sebou, ale pritom nechcel, aby sa dostal do väzenia. Preto začal mať silný záujem na tom, aby Dazzler napokon unikol.

Šalupa, ktorá ich prenasledovala, sa rýchlo obrátila za nimi a v tme narazila do kotviacej jachty. Muž na nej sa nazdával, že prišla jeho posledná hodina, vyrazil zo seba divý rev a kričiac o pomoc vybehol na palubu. V zmätku spôsobenom zrážkou sa Pete a chlapci stratili v temnote noci.

Reindeer už nebolo vidno, a kým Joe a Frisco Kid urobili na lodi poriadok, boli už na otvorenom mori. Fúkal čoraz silnejší vietor a naklonený Dazzler rýchlo napredoval po pomerne pokojnej hladine. O necelú hodinu na pravom boku lode bolo vidieť svetlá Hunter's Pointu. Frisco Kid zišiel dolu urobiť kávu, Joe však zostal na palube, pozoroval vynárajúce sa svetlá južného San Franciscu a uvažoval o celi ich cesty. Mexiko! Budú sa plaviť po mori v takomto krehkom plavidle! Veď to nie je možné! Prinajmenšom sa mu to zdalo, pretože jeho predstavy o plavbe po mori boli

ohraničené na parníky a plne vystrojené lode, nevedel nič o malých rybárskych člnoch, ktoré sa odvažovali plaviť po otvorenom mori. Začal trochu pociťovať ľútosť nad tým, že neprerazil zdvíhacie lano, a zároveň veľmi chcel Petemu položiť tisíce otázok; no len čo mal prvú na jazyku, ctihodný Pete mu prikázal, aby zišiel dolu, priniesol mu kávu a vrátil sa späť. O chvíľu za ním prišiel Frisco Kid, zatiaľ čo Pete zostal hore sám a viedol loď cez záliv a na more. Pete dva razy počul, ako sa vlny odrážajú od akéhosi člna, ktorý plával pred nimi, a raz na záveternej strane zazrel plachtu lode, ktorá plávala proti vetru a ktorá sa prudko obrátila do protismeru, pretože ho zrejme zbadala. Tma mu však pomáhala a Pete viac nič nepočul - možno preto, lebo lepšie využíval vietor a držal sa svojho kurzu.

Krátko po svitaní chlapi na zovolanie vyšli ospanlivo na palubu. Deň bol chladný a sivý, vietor sa zmenil takmer na víchricu. Joe si s údivom všimol biele stany karanténnej stanice na Anjelskom ostrove. San Francisco ležalo ako zadymená škvrna na južnom obzore, zatiaľ čo noc, ktorá stále vládla v západnej časti sveta, pred jeho očami pomaly ustupovala. Pete práve dosiahol Raccoonsky prieliv a zároveň pozorne sledoval hlboko sa noriacu šalupovitú jachtu, ktorá plávala asi trištvrte kilometra za Dazzlerom.

"Myslia si, že chytia Dazzler, čo? Pche!" Obrátil loď opačným smerom od jachty a zamieril k Zlatej bráne.

Prenasledujúca jachta ho však nasledovala. Joe ju chvíľu pozoroval. Očividne udržiavala s nimi rovnaký kurz a uháňala oveľa rýchlejšie.

"Preboha, pri tejto rýchlosti nás čoskoro dohonia!" zvolal.

Pete sa zasmial. "Myslíš? Pche! Sú rýchlejší; my zasa máme lepší kurz. Majú strach z vetra; vytrieime im fúzy. Ach! Len počkaj a uvidíš."

"Plávajú rýchlejšie," vysvetľoval Frisco Kid, "my sme však bližšie k vetru. Nakoniec ich porazíme, aj keby mali odvahu vplávať do prístavu, a to podľa mňa nemajú. Pozri! Aha!"

Pred nimi bolo vidieť obrovské morské vlny, ktoré sa vzdúvali až k oblohe a padali v burácajúcich príváloch do spenenej vody. Uprostred vln zmietaný vo vlnách, raz odhaľujúc dno, raz sa zasa ponárajúc provou, až sa voda prelievala vysoko ponad náklad stavebného dreva, ktorý viezol, sťažka si razil k prístavu cestu pobrežný parník. Bol to veľkolepý zápas človeka a prírodných živlov. Nech mal Joe akýkoľvek strach, ten sa vytratil, nozdry sa mu rozšírili a oči mu zažiarili v očakávaní blížiaceho sa boja.

Pete zakričal, aby mu priniesli nepremokavý plášť a rybársky klobúk, a aj Joe dostal rezervný odev. Potom Pete poslal Joea a Frisca Kida do kajuty, aby priviazali a upevnili trezor. V polovici práce sa Joe letmo pozrel na názov firmy, ktorý bol napísaný zlatým písmom na prednej strane, a prečítal: Bronson & Tate. Veď to boli mená jeho otca a otcovho partnera. Bol to ich trezor, ich peniaze! Frisco Kid, ktorý pritkal posledný kliniec do dlážky, zdvihol zrak a uvidel Joeov ochromený pohľad.

"To je strašné, však?" zašepkal. "To je tvoj otec?"

Joe prikývol. Teraz už tomu všetkému rozumel. Predtým plávali k San Andreasu, kde mal jeho otec veľké kameňolomy, a v trezore boli nepochybne mzdy dobrej tisícky mužov, ktorých jeho firma zamestnávala. "Nič nehovor," upozornil Joe Frisca Kida.

Frisco Kid chápavo prikývol. "Pete aj tak nevie čítať," dodal, "a Nelson sa sotva dozvie, ako sa voláš. No aj tak je to strašné. Otvoria ho a rozdelia sa, len čo budú môcť, a ja neviem, ako im to znemožniť."

"Počkáme a uvidíme." Joe sa rozhodol, že urobí, čo bude v jeho silách, aby zachránil otcov majetok.

Prinajhoršom môže oň prísť; ale to by sa stalo len vtedy, keby tu nebol; kým je tu, prinajmenšom má možnosť ho zachrániť alebo neskôr znovu získať späť. Zodpovednosť sa naňho valila zo všetkých strán. Pred tromi dňami sa staral iba o seba. Potom akosi nebadane pocítil istú zodpovednosť za budúce blaho Frisca Kida; a nato, ešte nebadanejšie, si začal uvedomovať povinnosti, ktoré mal vzhľadom na svoje postavenie, voči svojej sestre, svojim kamarátom a priateľom. A teraz najneočakávanejšou reťazou okolností sa vynorila naliehavá nevyhnutnosť pomôcť svojmu otcovi. Bol to nápor na jeho vnútornú silu, na ktorú statočne zareagoval. Kým budúcnosť môže byť pochybná, o sebe nijaké pochybnosti nemal; a tento stav jeho mysle, táto sebadôvera, namiešaná prajnou alchýmiou, mu dodala ďalšiu silu. Dobré si ju uvedomoval, ako aj pravdu, že dôvera plodí dôveru - sila silu.

"A sme v kaši!" zvolal Pete.

Obidvaja chlapi vybehli na palubu. Ich loď sa nachádzala na rozhraní otvoreného mora a prístavu. Neďaleko nich sa zdvihla obrovská, dvanásť metrov vysoká vlna so speneným vrcholom, na krátku chvíľu ich zaclonila pred vetrom a hrozila, že malé plavidlo rozdrví ako vajcovú škrupinu. Joe zadržal dych. Bol to rozhodujúci okamih. Pete otočil Dazzler priamo proti nej, vtom loď náhle zdvihlo na šikmý svah, chvíľu zostala na vrchole vlny a potom zletela do zívajúcej prepadliny. Snažiac sa zachytiť čo najviac vetra do hlavnej plachty a stáčajúc loď na vzduté vlny, si razili cestu cez nebezpečný úsek. Raz nabehli na koniec speneného hrebeňa vlny a len-len že ich nezaliala jej pena; ale inak sa šalupa hojdala a ponárala, akoby bola ľahkým korkom.

Joeovi sa zdalo, akoby ho dvíhalo z jeho vnútra, mimo sveta. Ach, to bol život! To bol zápas! Dozaista to nebol ten starý, všedný svet, v ktorom tak dlho žil! Nájomníci zhromaždení na náklade, ktorý akýsi parník viezol na palube, im kývali rybárskymi klobúkmi, a ani kapitán na mostíku nevedel skryť obdiv nad odvážnym plavidlom.

"Ach! Pozrite! Pozrite!" ukázal Pete dozadu.

Šalupovitá jachta, ktorá sa bála pustiť za nimi, plávala sem a tam po vnútornom okraji prístavu. Naháňačka sa skončila. Čln s lodivodom, ktorý hľadal útočisko pred prichádzajúcou búrkou, preletel popri nich ako splašené vtáča a minul parník tak rýchlo, akoby ten stál na mieste.

O pol hodiny neskôr Dazzler zanechal za sebou rozbúrené more a hojdavo sa kĺzal po hladine zvlhnutého Tichého oceánu. Vietor zosilnel a bolo treba podkasť kosatku aj hlavnú plachtu. Potom loď plávala pokojne a voľne proti vetru k Farralonským ostrovom, vzdialeným necelých šesťdesiat kilometrov. Kým varili a jedli raňajky, zbadali Reindeera, ktorý sa vliekol juhozápadným smerom. Kormidlo mal priviazané a na palube nebolo živej duše.

Pete trpko zanariekal nad takouto nedbanlivosťou. "To je jedna z Nelsonových chýb. O nič sa nestará. Ničoho sa nebojí. Jedného dňa veľmi rýchlo zomrie! Viem to, tak veru."

Tri razy oboplávali okolo Reindeera, priplávali k jeho náveternej strane a zborovo kričali, kým niekoho privolali na palubu. Na Reindeeri ihneď vytiahli plachty a obidve vratké plavidlá spolu vyplávali do nekonečného Tichého oceána. To bolo nevyhnutné preto, ako Frisco Kid oznámil Joeovi, aby sa dostali do voľných vôd skôr, ako nad nimi vypukne búrka v celej svojej zúrivosti. Inak by ich zahnilo k pobrežiu Kalifornie. Jedlo a vodu, povedal Frisco Kid, možno získať na pevnine, keď bude dobré počasie. Zablahoželal tiež Joeovi, že nedostalorskú chorobu - za to ho pochválil aj Pete, ktorému sa preto zlepšila nálada voči jeho rebelantskému námorníkovi.

"Poviem ti, čo urobíme," zašepkal Frisco Kid, keď varil obed. "Dnes večer privlečieme Peteho dolu..."

"Privlečieme Peteho dolu?"

"Áno, pevne a bezpečne ho zviažeme - len čo sa zotmie. Potom zhasneme svetlá a utečieme. Poplávame do hociktorého prístavu, tak ďaleko, aby sme sa striasli Nelsona. Zachrániš peniaze svojho otca a ja už niekam pôjdem, na druhú stranu sveta, a začnem odznova."

"V tom prípade to budeme musieť zrušiť, to je všetko."

"Zrušiť čo?"

"Že zviažeme Peteho a utečieme."

"Nie, môj milý; už je to rozhodnuté."

"Počúvaj teda: nechcem s tým mať nič spoločné; budem pokračovať v plavbe do Mexika - ak mi niečo nesľúbiš."

"A čo ti mám sľúbiť?"

"Len toto: od chvíle, ako sa dostaneme na breh, sa zveríš do mojich rúk a budeš mi dôverovať. Aj tak nevieš nič o živote na pevnine - sám si to povedal. A dohodnem s mojim otcom - viem, že to bude možné -, aby si mohol ísť študovať, získať vzdelanie a stať sa niekým iným než pirátom v zálive alebo námorníkom. Veď to by si chcel, nie?"

Hoci Frisco Kid nič nepovedal, výraz jeho tváre svedčil o tom, ako veľmi by to chcel.

"A navyše to nebude nič viac než to, čo ti patrí," pokračoval Joe. "Stál si pri mne a získaš späť peniaze môjho otca. Bude ti za to zaviazaný."

"Ale ja tak neuvažujem. Myslíš si, že urobím človeku službu len preto, aby mi za to zaplatili?"

"Teraz nič nehovor. Koľko myslíš by stálo môjho otca, keby získal späť ten trezor? Sľúb mi, čo od teba chcem, a to je všetko; keď všetko zariadim, a tebe sa to nebude páčiť, môžeš sa vrátiť na more. No tak, to je poctivé."

Dohodu potvrdili potrasením rúk a pokračovali v plánovaní večernej akcie.

No búrka, ktorá dunela na severozápade, mala pre Dazzler a jeho posádku prichystané čosi úplne iné. Keď doobedovali, museli zdvojiť kasacie pásy na hlavnej plachte a kosatke, a to víchrica ešte nedosiahla vrchol. Aj more bolo rozbúrené, jedna obrovská vlna nasledovala za druhou a pohľad na ne z nízkej paluby šalupy bol hrôzostrašný a veľkolepý zároveň. Posádky obidvoch lodí sa videli iba vtedy, keď šalupy súčasne vyhodilo na hrebene vln. Voda sa občas prevalila cez palubu alebo zaplavila kajutu na korme, a Joe sa onedlho postavil k malej pumpe a neprestajne odčerpával vodu.

O tretej hodine Pete využil príležitosť a dal znamenie Reindeeru, že ide zastaviť a vyhodit' kotvu. Ten pripomínal veľké plytké plátenné vrece, ktorého otvor držali otvorené do trojuholníka zviazané vzpery. K nim boli pripevnené vlečné laná tak, ako to býva na šarkanoch, aby vode bol vystavený povrch s najväčšou plochou odporu. Šalupa, ktorá plávala priveľmi rýchlo, bola takto udržiavaná v smere vetra aj prúdenia vody, čo bola počas búrky najbezpečnejšia pozícia. Nelson na znamenie, že rozumie a že majú pokračovať, zamával rukou.

Pete šiel sám na prednú palubu spustiť kotvu do mora a Frisca Kida nechal pri kormidle, aby v pravej chvíli nasmeroval loď v smere vetra.

Francúz udržiaval rovnováhu na šmykľavej palube a čakal na vhodnú príležitosť. No v tom okamihu sa Dazzler zdvihol na nezvyčajne veľkej vlne, a keď prešiel cez jej vrchol, zachytil ho prudký závan víchrice práve vo chvíli, keď sa vyrovnával na kýle.

Plachty a stožiar ani trochu nepovolili náhlemu tlaku.

Prásk! Tresk! Oceľové laná na náveternej strane sa odtrhli a stožiar, kosatka, hlavná plachta, kladky, sťažňové laná, morská kotva, Pete - to všetko bolo strhnuté z paluby. Takmer zázrakom sa kapitán chytil čeleňového lana, rukou sa mu podarilo zachytiť čeleň a vytiahnuť hore. Chlapci sa rozbehli na prednú palubu, aby ho vtiahli do bezpečia, a Nelson, keď zbadal túto katastrofu, postavil sa za kormidlo a ihneď sa s Reindeerom ponáhlal zachrániť ohrozenú posádku.

13. kapitola

Koniec plavby

Peteho nezranil pri páde cez palubu stožiar Dazzlera, ale morská kotva, ktorá zletela s ním, neunikla poškodeniu. Prerazil ju stožiar hlavnej plachty, takže sa viac nedala použiť. Po tejto pohrome šalupa plávala po mori naklonená bokom, čo nebola až tak nebezpečná pozícia, ako sa mohlo zdať, ale ani priveľmi bezpečná.

"Zbohom, starý Dazzler. Už nikdy nebudeš vyckávať na vietor. Už nikdy nebudeš utekať pred silnejšími jachtami."

Takto narietal kapitán, ktorý stál na palube a vlhkými očami si prezeral trosky. Dokonca aj Joe, ktorý ho neznášal, ho v tejto chvíli ľutoval. Čo je kôň pre Araba, to je loď pre námorníka, a Pete svoju stratu veľmi ťažko niesol. Prudší závan vetra zachytil rozstrapkaný hrebeň vlny a šmaril ho na bezmocné plavidlo.

"Nemôžeme ju zachrániť?" ticho sa spýtal Joe.

Frisco Kid pokrútil hlavou.

"Alebo trezor?"

"To nie je možné," odpovedal. "Nemôže sa k nám priblížiť iná loď ani za všetky peniaze Spojených štátov. V situácii, v akej sme, musíme porozmýšľať, ako sa zachránime sami."

Zaliala ich ďalšia vlna a čln, ktorý bol už dávno plný vody, sa o kormu rozbil na kusy. Potom sa nad nimi na hrebene vlny vztýčil Reindeer. Joe trochu cúvol, lebo sa zdalo, že spadne rovno na nich; v nasledujúcom okamihu však Reindeer klesol do širokej priehlbiny a teraz sa naň pozerali zhora. Bol to nezvyčajný obraz, na ktorý Joe určite nikdy nezabudne. Reindeer sa dvíhal a klesal v snehobielej pene, cez jeho zábradlia sa prelievala voda, ktorá sa hnala po palube ako spenené pereje. Vzduch bol plný vodnej triešte, v ktorej všetko vyzeralo zahmleno a neskutočne. Jeden z mužov sa pridržiaval nebezpečnej zadnej paluby a snažil sa odviazať čln plný vody. Chlapec, nahýňajúci sa ponad zábradlie paluby, ktorého sa držal zo všetkých síl, mu podával nôž. Druhý muž stál za kormidlom a robil, čo mohol, aby šalupu nasmeroval do závetria. Vedľa neho, so zranenou rukou v páske, stál Nelson bez rybárskeho klobúka, mokré svetlé vlasy mu vietor sfúkol do tváre. Z celej jeho postavy vyžarovala neochvejnosť, odvaha a sila. Joe sa naňho pozeral s nečakanou úctou, a keď si uvedomil, aké ohromné schopnosti sa ukrývajú v tomto mužovi, pocítil ľútosť nad spôsobom, akým boli premrhané. Pirát a lupič! V tej chvíli náhle pochopil pravdu, ktorú skrývala záhada úspechu a neúspechu. Z takého materiálu, ako bol Nelson, sa utvárali hrdinovia; mali to, čo on nemal - moc voľby, správnu vyvornosť mysle a trpezlivosť ovládanie duše.

To boli myšlienky, ktoré napadli Joea v mihu sekundy. Potom Reindeer zasa vyletel k oblohe a na hrebene veľkej vlny sa prehnal popri Dazzleri.

"Ten divoch! Ten divoch!" vykrikoval Pete, ktorý užasnuto sledoval Reindeera. "Myslí si, že môže robiť obraty po vetre! Ved' zomrie! Všetci zomrieme! Musí obrátiť loď! Och, ten blázon! Ten blázon!"

Čas bol drahý a Nelson riskoval. V pravej chvíli otočil hlavnú plachtu a zmenil kurz.

"Už prichádza! Priprav sa preskočiť na ňu!" zakričal Frisco Kid na Joea.

Reindeer sa rútil k ich korme, naklonil sa, až sa okná jeho kajuty ocitli vo vode, a bol už tak blízko, že sa zdalo, že do nich narazí a potopí ich. No nevysvetliteľnou náhodou vlna obidve plavidlá od seba oddelila. Keď Nelson videl, že sa tento manéver nepodaril, ihneď začal s druhým. Prudko stočil kormidlo, čím sa Reindeer naklonil a obrátil previsnutým stožiarom bližšie k Dazzleru. Pete bol najbližšie a táto príležitosť nemohla trvať dlhšie ako sekundu. Vyskočil ako mačka a obidvoma rukami sa zachytil lana na Reindeeri. Nato Reindeer vyrazil dopredu a každým prudkým pohybom ponoril Peteho do vody. Ten sa však pevne držal, po každom vynorení sa vyšplhal vyššie, až kým sa nevytiahol na palubu, Nelson zatiaľ obrátil loď o deväťdesiat stupňov, aby sa dostal do závetria, a zopakoval manéver.

"Teraz si na rade ty," povedal Frisco Kid.

"Nie, ty," odpovedal Joe.

"Ale ja viem o vode viac," trval na svojom Frisco Kid.

"Viem tak dobre plávať ako ty," namietol Joe.

Bolo by ťažké predvídať výsledok tohto sporu; za daných okolností rýchly spád udalostí urobil akékoľvek vyriešenie tohto problému zbytočným. Reindeer sa otočil a plával späť krkolomnou rýchlosťou, pričom sa naklonil v takom uhle, že sa zdalo, že sa určite prevráti. Bol to úžasný pohľad.

Búrka zúrila v plnej sile, revúci vietor zrážal rozstrapkané hrebene vln, až sa spenili. Reindeer zmizol z dohľadu za obrovskou vlnou. Tá sa valila ďalej, ale tam, kde bola predtým šalupa, vydesení chlapci nevideli nič len rozbúrenú vodu. Neveriaco sa na to miesto pozreli ešte raz. Reindeer tam však nebol. Na oceáne boli sami.

"Nech sa Boh zľutuje nad ich dušami!"

Joe bol priveľmi vystrašený neočakávanosťou tejto katastrofy, než aby mohol niečo povedať.

"Potopila sa a so záťažou, ktorú viezla, šla rovno ku dnu," zajakavo povedal Frisco Kid. "Pete vždy hovorieval, že Nelson takto sám seba raz utopil! A teraz je po všetkých. Je to strašné - strašné. Teraz sa však musíme postarať o seba! Búrka sa týmto posledným nárazom skončila, ale oceán bude ešte nepokojnejší, keď vietor utíchne. Poď mi pomôcť. Musíme dať loď do poriadku."

S nožmi v rukách spolu preliezli na prednú palubu, kde boli nakopené rozbité trosky. Frisco Kid sa ujal vedenia pri tejto nebezpečnej práci a Joe poslúchal jeho príkazy ako starý skúsený námorník. Každú chvíľu provu zaliala voda a zmietala a hádzala chlapcami ako košíkovými loptičkami. Najprv bola bezpečne upevnená o kotvový úväzník hlavná časť trosiek; potom zadychčaní a lapajúci dych chlapci, ktorí boli častejšie pod vodou ako nad ňou, náhlivo odstraňovali zvyšnú časť trosiek, pretože palubu stále zalievala voda. Napokon všetko dali do poriadku okrem lanového a plachtového zariadenia v záveternej časti lode. Dazzler rýchlo plával do závetria v upokojujúcom sa mori a tichnucom vetre.

Chlapci si na chvíľu oddýchlí, ale povzbudení úspechom svojej práce, sa ponáhľali na zadnú časť lode, kde paluba bola napoly zaplavená a veci v kajute plávali vo vode. S niekoľkými vedrami, ktoré našli v lodnej komore, začali vylievat vodu z paluby. Bola to vyčerpávajúca práca, pretože veľké množstvo vody sa na nich valilo späť; chlapci sa však nevzdávali, a keď nastala noc, hojdajúci sa Dazzler veselo plával na upokojujúcej sa hladine. Ako povedal Frisco Kid, búrka sa posledným nárazom skončila, hoci sa vietor stočil k západu, kde ešte stále silno fúkal.

"Ak to vydrží," poznamenal Frisco Kid, čím myslel vietor, "niekedy zajtra sa doplavíme k pobrežiu Kalifornie. Teraz nám nič iné nezostáva, len čakať."

Rozprávali sa málo, sklúčení stratou svojich druhov a vyčerpaní námahou, radšej sa k sebe pritúlili, aby sa zahriali a cítili navzájom. Bola veľmi studená noc a chlapci sa neustále triasli od chladu. Na palube nebolo nič suché, potraviny, prikrývky a vôbec všetko bolo nasiaknuté slanou vodou. Z času na čas zadriemali; no tie chvíľky boli krátke a vyčerpávajúce, pretože keď sa niektorý z nich zobudil, prebudil aj druhého.

Nakoniec svitol deň a chlapci sa rozhládli okolo seba. Vietor a oceán sa značne upokojili a o bezpečnosť Dazzlera sa nebolo treba obávať. Pobrežie bolo bližšie, než očakávali, jeho tmavé útesy v sivom ráne pôsobili pochmúrnym dojmom. No s vychádzajúcim slnkom mohli vidieť žlté pláže, lemované bielym príbojom, a za nimi - zdalo sa to priveľmi pekné, aby to bola pravda - zhluky domov a dymiace komíny mesta.

"To je Santa Cruz!" zvolal Frisco Kid. "A nehrozí nám nijaké riziko, že stroskotáme v príboji!"

"Myslíš teda, že zachránime ten trezor?" spýtal sa Joe.

"Áno, pravdaže zachránime! Nie je tu ktovieaký chránený prístav pre veľké plavidlá, ale s týmto vetrom vplávame priamo do ústia rieky San Lorenzo. Tam je potom malé jazero a prístrešok na člny. Voda je hladká ako sklo. Poďme. Prídeme práve včas na raňajky."

Frisco Kid obrátil Dazzlera a nasmeroval ho k brehu. Potom z niekoľkých rezervných vesiel a presne toľko mokrych prikrývk začali chlapci robiť provizórny stožiar a plachtu. Keď to bolo hotové, Frisco Kid sa postavil za kormidlo.

"Tak ako?" spýtal sa Frisco Kid, keď dokončil bočný prístávací manéver a vyšiel na maličké prístavisko. "Čo urobíme ďalej, kapitán?"

Joe sa naňho prekvapene pozrel. "Čože - ja - čo to má byť?"

"No, a nie si teraz kapitán? Nedosiahli sme zem? Odtiaľ tvorím posádku ja, chápeš? Aké sú rozkazy?"

Joe sa vžil do svojho nového postavenia. "Zvolaj celú posádku na raňajky; teda - počkaj ešte chvíľu."

Zostúpil do kajuty a vzal si peniaze, ktoré si uložil do batoha, keď prišiel na loď. Potom zamkol dvere a obidvaja sa pobrali do mesta vyhľadať nejakú reštauráciu. Pri raňajkách Joe uvažoval o tom, čo ďalej podnikne, a keď sa najedli, oznámil to Friscovi Kidovi.

Na otázku mu pokladník povedal, kedy ide raňajší vlak do San Francisca. Joe sa pozrel na hodinky.

"Mám najvyšší čas, aby som ho stihol," povedal Joe Friscovi Kidovi. "Tu máš kľúč od kajuty. Nechaj ju zamknutú a na palubu nikoho nepúšťaj. Vezmi si tieto peniaze. Jedz v reštauráciách. Vysuš prikrývky a spi na palube. Vrátiš sa zajtra. A nikoho nepúšťaj do kajuty. Maj sa."

Náhliho mu stisol ruku a rozbehol sa po ulici k stanici. Keď mu sprievodca precvikol lístok, prekvapene sa naňho pozrel. A nebolo sa čo čudovať, pretože nebolo zvykom, aby pasažieri cestovali v námorníckych čizmách a nepremokavom plášti. Joeovi to však neprekážalo. Dokonca si to ani nevšimol. Kúpil si noviny a zahlbil sa ich do obsahu. Onedlho mu oči padli na zaujímavý článok:

Piráti sú asi mŕtvi

Vlečná loď Morská kráľovná, ktorú si prenajala firma Bronson & Tate, sa vrátila z bezvýslednej plavby. Nepodarilo sa získať nijaké hodnotné správy ohľadom pirátov, ktorí minulý utorok v noci tak trúfalo ukradli trezor firmy v San Andream. Správca majáka na Farralonských ostrovoch vyhlásil, že v stredu ráno uvidel dve šalupy, plávajúce od pobrežia rovno do búrky. Podľa niektorých námorníkov piráti sa počas nej potopili aj s nečestne získaným pokladom. Hovorí sa, že okrem veľkého množstva zlatých mincí v trezore boli aj dokumenty, ktoré majú ešte väčšiu hodnotu.

Keď Joe dočítal článok, pocítil veľkú úľavu. Bolo zrejmé, že počas lúpeže v San Andream nebol nikto zabitý, inak by sa o tom noviny zmienili. A keby mali nejakú stopu o jeho pobyte, nezabudli by takú nezvyčajnú informáciu uverejniť.

Na stanici v San Franciscu zvedaví diváci boli prekvapení, keď uvideli nápadného chlapca obutého do námorníckych číziem a oblečeného do nepremokavého plášťa, ktorý si privolať drožku a rýchlo odišiel. Joe sa ponáhlal. Poznal pracovný čas svojho otca a obával sa, že ho nezastihne pred odchodom na obed.

Poslíček sa naňho zamračil, keď prudko otvoril dvere a chcel hovoriť s pánom Bronsonom; ani hlavný úradník ho nepoznal, keď uvidel tohto čudne vyzerajúceho votrelca.

"Nepoznáte ma, pán Willis?"

Pán Willis sa prizrel pozornejšie. "Preboha, veď to je Joe Bronson! Kde sa tu prepána beriete? Chodte dnu. Váš otec je tu."

Pán Bronson prestal diktovať stenografovi, zdvihol zrak a povedal: "Nazdar! Kde si bol?"

"Na mori," odpovedal Joe veľmi vážne, pretože si nebol istý, akého privítania sa mu ujde, a prstami nervózne prechádzal po nepremokavom plášti.

"Na krátkom výlete, čo? Ako sa ti darilo?"

"Och, tak akurát." V otcových očiach zachytil veselý záblesk a vedel, že všetko je v poriadku. "Nie veľmi zle - ehm - teda, keď sa to tak vezme."

"Keď sa vezme čo?"

"No, nie je to celkom tak; mohlo to byť aj horšie a... no, myslím, že to nemohlo byť lepšie."

"To ma zaujíma; sadni si." Potom sa obrátil k stenografovi a povedal mu: "Môžete ísť, pán Brown a... hm... dnes vás už nebudem potrebovať."

Joe ledva zdržal slzy nad tým, ako prítelivo a prirodzene ho otec prijal - jednal s ním tak, akoby sa nič mimoriadne nebolo nestalo. Akoby sa bol vrátil z prázdnin, alebo ako keď sa dospelý muž vráti z pracovnej cesty.

"A teraz pokračuj, Joe. Pred chvíľou si so mnou hovoril v hádankách a prebudil si moju zvedavosť, až sa začínam obávať niečoho veľmi nepríjemného."

Joe si teda sadol a porozprával o tom, čo sa stalo, o všetkom, čo sa stalo od posledného pondelkového večera až doteraz. Spomenul každú malú príhodu, každú podrobnosť, nezabudnúc na rozhovory s Friscom Kidom ani na plány, ktoré s ním mal. Tvár mu žiarila a vzrušene sa nechal unášať svojim rozprávaním; pán Bronson o všetko prejavoval veľký záujem a povzbudzoval ho, kedykoľvek spomalil, ale inak nič nehovoril.

"Tak vidíš," napokon povedal Joe, "v nijakom prípade to nemohlo dopadnúť lepšie."

"Ach, áno," rozvážne vyhlásil pán Bronson, "mohlo to tak byť, ale ani nemuselo."

"Ja si to nemyslím." Joe po otcových slovách pocítil trpké sklamanie. Myslel si mu, že záchrana trezora si zaslúži čosi viac.

Bolo jasne vidieť, že pán Bronson pochopil, čo Joe cíti, preto pokračoval: "Čo sa týka trezora, patrí ti všetka úcta, Joe. Plne si ju zaslúžiš. Pán Tate a ja sme už vynaložili päťtisíc dolárov na to, aby sme ho našli. Bol pre nás natoľko dôležitý, že sme tiež ponúkli odmenu päťtisíc dolárov, a dnes ráno sme uvažovali o tom, že túto sumu ešte zvýšime. No chlapče môj," pán Bronson sa postavil a nežne položil Joeovi ruku na plece, "na svete sú isté veci, ktoré sú dôležitejšie ako peniaze či dokumenty, ktoré predstavujú to, čo za peniaze možno kúpiť. A čo ty? To ma zaujíma. Predal by si teraz možnosti svojho života za milión dolárov?"

Joe pokrútil hlavou.

"Ako som povedal, to ma zaujíma. Ľudský život je poklad, ktorý sa nedá kúpiť za nijaké peniaze na svete; ani zle prežitý život nemožno nahradiť; a nemôže byť plný, dovŕšený a krásny život, ktorý je zakrpatený, znetvorený a škaredý. A čo ty? Aký vplyv budú mať všetky tieto čudné dobrodružstvá na tvoj život - tvoj život, Joe? Pozbieraš sa a začneš od zajtra znova? Či od pozajtra alebo popozajtra? Rozumieš mi? Myslíš si, Joe, hoci len na okamih, že by som mohol vymeniť najcennejší život svojho syna za mizernú cenu trezora? A môžem po istom čase povedať, či táto tvoja cesta nemohla byť trebárs lepšia? Takéto skúsenosti môžu v sebe skrývať zlo aj dobro. Každý dolár je presne taký istý ako druhý - na svete ich je mnoho; ale nijaký Joe nie je taký ako môj Joe, ani nikto iný na svete ho nemôže nahradiť. Chápeš to, Joe? Rozumieš mi?"

Pánu Bronsonovi trochu zadrhlo hlas a vzápätí sa Joe rozvzlykal, akoby mu išlo puknúť srdce. Nikdy predtým otcovi nerozumel a teraz uvedomoval, akú bolesť mu musel spôsobiť, nehovoriac už o matke a sestre. No štyri rušné dni, ktoré prežil, mu umožnili jasnejšie sa pozerieť na svet a ľudskosť; vždy vedel vyjadriť svoje myšlienky slovami, preto hovoril o týchto veciach a poučeníach, ktoré získal, o záveroch, ku ktorým došiel po rozhovoroch s Friscom Kidom, po rozprávaní s Petem, po živom obraze, ktorý si uchoval v pamäti, na Reindeera a Nelsona, keď sa rútili do hlbín pod sebou. A pán Bronson počúval a tiež chápal.

"Ale čo bude s Friscom Kidom, otec?" spýtal sa Joe, keď skončil.

"Hm! Podľa toho, čo o ňom hovoríš, je to veľmi schopný chlapec." Pán Bronson tentoraz skryl veselý záblesk v očiach. "A musím priznať, že sa podľa všetkého vie o seba dokonale postarať."

"Otec?" Joe nemohol uveriť svojim ušiam.

"Pozrime sa teda na to. Momentálne má právo na polovicu z päťtisíc dolárov, druhá polovica patrí tebe. Boli ste to vy dvaja, kto zachránil trezor pred dnom Tichého oceána, a keby ste boli počkali len o chvíľu dlhšie, pán Tate a ja by sme boli možno odmenu zvýšili."

"Och!" Joeovi sa rozžiarila tvár. "To sa dá ľahko vyriešiť, otec. Jednoducho odmietam vziať si svoju polovicu. A čo sa týka tej druhej - peniaze nie sú to, po čom Frisco Kid túži. Chce mať priateľov... a... a... hoci si to nepovedal, priatelia sú viac ako peniaze, a ani sa za ne nedajú kúpiť. Chce mať priateľov a možnosť študovať - nie dva a pol tisíce dolárov."

"Nemyslíš, že by bolo lepšie, keby si vybral sám?"

"Ach, nie. Všetko je vyriešené."

"Vyriešené?"

"Áno, otec. Je kapitánom na mori a ja som kapitánom na súši. Takže teraz mu veľím ja."

"Čiže v týchto rokovaniach máš plnú moc? Dobré. Urobím návrh. Dva a pol tisíce dolárov bude u mňa v úschove a vydám ich, kedykoľvek o ne požiada. O tom všetkom sa dohodneme neskôr. Potom dostane skúšobnú lehotu, povedzme taký rok - najprv ako poslíček, neskôr v kancelárii. Ty ho môžeš buď pripravovať na štúdium, alebo môže navštevovať večernú školu. A po tom, ak úspešne skončí skúšobnú lehotu, dám mu tú istú možnosť študovať ako tebe. Všetko závisí od neho. A teraz, pán právny zástupca, čo povieť na moju ponuku pre vášho klienta?"

"Ihneď ju prijímam - a ďakujem." Otec a syn si potriasli ruky.

"A čo ideš robiť teraz, Joe?"

"Najprv pošlem telegram Friscovi Kidovi a potom sa budem ponáňať domov."

"Počkaj teda chvíľu, zavolám do San Andreasu, oznámim pánu Tateovi dobrú správu a pôjdem s tebou."

"Pán Willis," povedal pán Bronson, keď odchádzali z prijímacej kancelárie, "vy zostanete v službe a ostatným úradníkom láskavo povedzte, že zvyšok dňa majú voľno."

"A nezabudnite to povedať aj poslíčkovi," zavolať, keď vstupovali do výtahu.